

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος 127

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἠλλάδι: φρ. 12, 14 τῆ Ἀλλοδαπῆ φρ. 20 — Ἀν συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου. Ἐκτός: ἑτούς και εἶναι ἑτησίαι: — Γραφεῖον Διεύθ. Ἐπι τῆς ἑσ. Πανεπιστημίου 39.

6 Νοεμβρίου 1883

Πόσις ἦτον

Ο ΦΟΝΕΥΣ ΤΟΥ ἈΔΕΛΦΟΥ ΜΟΥ

Συνήκων και τέλος: 181 σελ. 889

Ἦταν πρὶν γενῆ τὸ μονοπωλεῖον τοῦ καπνοῦ ἰσθὴν Πόλι. Ὁ Κιαμῆλης μου δὲν ἦτον παιδί γιὰ νὰ γένῃ σοφτὰς και νὰ κάθεται μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, καθὼς τὸν βλέπεις τώρα. Εἶχεν ἓνα συντροφικὸ καπνοπωλεῖο, ποῦ ἂν αὐτὸ δὲν ἦταν ἄλλο. Ὁ σύντροφός του ἐπωλοῦσε λιανικῶς ἰσθὴν Πόλι, και τὸ παιδί μου ἐγύριζε ἰσταίς ἐπαρχίαις και γόραζε χονδρικῶς ἀπὸ τοὺς καπνογεωργούς. Ἐκεῖ ἰσθὴν ἐπαρχία, ἐσχετίσθη μὲ τὸν υἱὸν ἐνός κτηματίου. Ἐταὶ γλυκὸ παιδί ποῦ ἦτανε ὁ Κιαμῆλης μου, ὄλος ὁ κόσμος τὸ ἀγαποῦσε. Μὰ ὁ υἱὸς τοῦ κτηματίου τὸν ἀγάπησε πάρα πολὺ. — Καλλίον νὰ μὴν εἶχε σώσει! — Γιατί τὸν ἀγάπησε κι' ὁ Κιαμῆλης μου πολὺ, και τὸν ἔφερε ἰσθὴν Πόλι, και πῆγαν ἰσθὴν Ἰμάμη, και ἀνοίξε τοῦ καθενός τὴν φλέβα, και ἦπιεν ὁ ἓνας ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ ἄλλου κ' ἐγένειαν κακαυρδάσθηδες (αἱματάδελφοι). Ἐὰν ἀγαπήθησαν τόσο πολὺ, — Ἐλα νὰ εὖ κάμω γαμβρό μου! τοῦ εἶπε. Ἐχω μιὰν ἀδελφὴ ἰσθὸ κτημά μας — ἡ ὄραία τῶν ὄραίων. Μία φορὰ νὰ τὴν διῆς, θὰ χάσης τὸν νοῦ σου. — Ἐ! και ὁ Κιαμῆλης μου νέος ἦτανε, και καλὸς ἦτανε, και ἄξιος ἦτανε. Μὰ ὁ πατέρας τῆς κόρης — τὸν ἀγαποῦσε, δὲν λέγω πῶς δὲν τὸν ἀγαποῦσε — μὰ γαμβρόν του δὲν τὸν ἠθελε. Γιατί ἦτανε, λέγει, σουλτάνης ἀπὸ αὐτοὺς ποῦ γεννιούνται ἀπὸ τὰς σιλάθαις τοῦ σουλτάνου, και ἠθελε νὰ πάρῃ κανένα Μπέη, κανένα Πασσά. Μὰ οἱ νέοι τὰ εἰσάξανε μεταξὺ τους, και ἡ κόρη — π' ἀνάθεμά της! — ἀγάπησε τὸν Κιαμῆλη τόσο πολὺ, ποῦ ὁ γέρος ἀναγκάσθηκε νὰ διαγκάσῃ τὰ χεῖλη του και νὰ σιωπήσῃ, ἔτσι ἀψὺς και ὑπερήφανος ποῦ ἦταν. Γιατί ἄλλα παιδί ἀπὸ τὴν Ναζιλὲ δὲν εἶχε και δὲν ἠθελε νὰ τὴν λυπήσῃ. Ἐταὶ ἐδώσανε σημάδι και ἀρραβωνιασθήκανε. Ποιὸς τὸ ἤξευρε νὰ τοὺς πανδρεύσῃ τότε, και νὰ τοὺς φέρῃ ἰσθὴν Πόλι. Μὰ βλέπεις ἰσθὸ μεταξὺ ἐγένει τὸ Μονοπωλεῖο, και ἔκλεισαν ὄλα τὰ καπναδικὰ τοῦ κόσμου, και ἄφηκαν τίσους ἀνθρώπους χωρὶς δουλειά. Και ὁ Κιαμῆλης μου, ἄφησε ποῦ ἐζήμωψε τόσο,

μόνον ἔμεινε και ἀργός. Ἐταὶ ἐπῆγε ἰσθὸ πεθεροῦ του νὰ ἔχη και αὐτὸς ἐνασχόλησι ἰσθὸ κτημα, πότε μὲ τὸ ἓνα, πότε μὲ τὸ ἄλλο, μαζί μὲ τὸν γυναικαδέλφον του, και ἀπεφάσισε και αὐτὸς νὰ ζήσῃ ἰσθὴν ἐπαρχία γιὰ τὸ χατῆρι τῆς ἀρραβωνιαστικῆς, ποῦ δὲν ἠθελε τώρα νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν πατέρα της.

— Παιδί μου, Κιαμῆλη, τοῦ ἔλεγα, καρπὸς ποῦ κρατεῖ σφιχτὰ ἰσθὸ δένδρον του εἶναι ἀγούρος ἀκόμη. Και κορίτσι ποῦ δὲν ἔμφορε ν' ἀφήσῃ τὸ σπίτι τοῦ γονιοῦ του δὲν εἶναι ἀκόμη γιὰ γυναίκα.

Μὰ ὁ Κιαμῆλης, ποῦ τὴν ἀγαποῦσεν, ἔκαμνε ὅτι τοῦ γύρευεν ἐκεῖνη. Ἐὰν ἐζύγωσεν ὁ καιρός τοῦ γάμου, ὁ Κιαμῆλης και ὁ ἀδελφοποιτός του ἀνέβησαν εἰς τ' ἄλογο, γιὰ νὰ λθόνε ἰσθὴν Πόλι: νὰ ψουνίσουνε. Ὁ σιδηροδρόμος ἦταν κοντὰ, μὰ οἱ νέοι ἀγαποῦσαν τ' ἄλογο, κ' ἠθελαν και καλὰ νὰ μβοῦνε καθαλάρηδες ἰσθὴν Πόλι, μὲ τὰ χρυσὰ κομβία ἰσθὰ γελέκια τους, μὲ τὰ κουμπούρια ἰσθὴ μέση και τὰς καραβίναις ἰσθὴν πλάτη τους. Ἐταὶ ἐξεκίνησαν μὲ τὰ φλουριά ἰσθὰ κεμερία τους. Ἐταὶ ἔφθασαν ὡς ἰσθὸ γεφύρι τοῦ Λουλεθουργάζ, τὸ ἴδιο τὸ γεφύρι ποῦ ἰσθοτώθηκεν ὕστερα και ὁ φτωχὸς ὁ ἀδελφός σου. Τὸ γεφύρι, καθὼς μὲ εἶπεν ὁ Ἐφρέντης ποῦ τὸ εἶδε, εἶναι στενὸ και ἀψηλό: ὁ ποταμὸς εἶναι βαθὺς και γρήγορος: τὴν μιὰν ὄχθη γυμνὸς και τὴν ἄλλη σκεπασμένος μὲ πολλὰς και ἄγραις ἰτιαῖς και ἄλλα δένδρα ποῦ σμίγονται μὲ τὸ δάσος ποῦ ἀρχίζει παρὰ πέρα.

Ὁ μεθυσμένος Ἐφρέντης δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐξελέγξῃ τὴν ὀρθότητα τῆς περιγραφῆς, διότι πρὸ πολλοῦ ἦδη ἐρογοχάλιζεν ἐξαπλωμένους παρὰ τὴν τράπεζαν.

— Μόλις εἶχαν φθάσει ὡς τὴν μέση τοῦ γεφυριοῦ, ἐξηκολούθησεν ἡ γοαῖα, και ὁ Κιαμῆλης, τὸ παιδί μου, εἶδε μὲς ἀπὸ τὰς ἰτιαῖς μιὰ φλόγα, κι' ἄκουσε μιὰ τουφεκιά! Και πρὶν προφθάσῃ νὰ τὰ νιώσῃ, παιδί μου, ἔπεσεν ὁ σύντροφός του πληγωμένος! Κ' ἐξίππασθηκε τὸ ἄλογο τοῦ Κιαμῆλη, κ' ἔγειρε ἰσθὸ μιὰ μεριά κ' ἔσπασε τὸ κάγκελο τοῦ γεφυριοῦ κ' ἔπεσε ἰσθὸν ποταμὸ μαζί μὲ τὸ παιδί μου! Θεὸς νὰ φυλάγῃ τὸν κόσμο ἀπὸ τὴν κακὴ τὴν ὄρα! Ποιὸς ἠξεύρει πῶσαις ὄραις ἐπάλαψε μὲ τὸν θάνατο!

Μὰ βλέπεις δὲν ἦτανε γραφτό του. Τὸ ἄλογο εὐρέθηκε σκοτωμένο, κ' ἐκεῖνος ἐγλύτωσε. Εὐχαριστῶ σε, Κύριε! Κ' ἔτσι ποὺ ἐγλύτωσε, πάλε δόξα σοι ὁ Θεός! Τρεῖς ἡμέραις δὲν ἤξευρε ποῦ ἦτανε. Ὅταν ἦλθε κομμάτι 'στὸν ἐαυτό του, ἐκατάλαβε πῶς εὐρίσκειται μέσα 'σ' ἓνα μύλο. Τόσο μακριὰ τὸν παρέσυρε τὸ βέυμα 'μπερδευμένον 'στὰ λουριά τοῦ ἀλόγου! Κι' ἂν δὲν ἐπρόφθανε νὰ τὸν γλυτώσ' ὁ μυλωνᾶς 'στὴν ὑστερη στιγμή του — Ἄς ἦναι δά! Πολὺ καλὸς ἄνθρωπος δὲν ἦτο κι' ὁ μυλωνᾶς, μὰ, ἄς ἦναι. Γιατί, 'σὰν ἦλθε τὸ παιδί μου 'στὸν ἐαυτό του, ἐκατάλαβε πῶς τοῦ ἐπῆρε τὸ κεμερί ἀπὸ τὴ μέση του. Μὰ δὲν εἶπε τίποτε. Ἔτσι κ' ἔτσι θὰ τοῦ τὸ ἐδίει με τὸ χέρι του. Τὸν εὐχαρίστησε λοιπὸν ὅπως ἤμπορούσε, κ' ἐπῆρε τὸν δρόμο, νὰ 'πᾶ 'στοῦ πεθεροῦ του τὸ κτήμα, νὰ ἰδῆ μὴν ἐπαθεν ὁ ἀδελφοποιτός του τίποτε, νὰ φέρῃ τὴν εἰδήσι. Μὰ 'σὰν ἐφάσε μισαποθαμμένος ὡς τὴν θύρα του, δὲν τὴν ἔβαλε μέσα. Μόνον ἐγύρισε τὸ πρόσωπό του ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά γιὰ νὰ μὴν τὸν βλέπῃ, καί,

— Ἀφῆκες νὰ σκοτώσουν τὸν ἀδελφοποιτό σου, τοῦ εἶπε, χωρὶς ν' ἀδειάσης τὸ τουφέκι σου κ' ἔρχεσαι 'στὸ σπίτι μου, χωρὶς τὸ κεφάλι τοῦ φονιά 'στὸ χέρι σου; Εἶσαι ἀνανδρός! Εἶσαι προδότης!

Καὶ τὸν ἐσκούντησεν ἔξω, κ' ἐκλείσε τὴν θύρα! Χωρὶς ζωὴ 'στὸ κορμί του, χωρὶς παρὰ 'στὴν τσέπη του! Ποιὸς ἤξευρε σὲ ποῖο κάμπο θὰ ἦσαν τὴν ἄρα σκόρπια τὰ κόκκαλά του, ἂν δὲν εἶχε τὴν τύχη νὰ 'ξεπέση 'στὸ χωριό σας, ἂν δὲν εὐρίσκετο ἡ ἀγία αὐτῆ γυναικί, ἡ βαλιδιὲ ἡ μητέρα σου, νὰ τὸν πρεμαζούσῃ 'στὸ σπίτι της καὶ νὰ τὸν κυττάξῃ. Ἐμεῖς οἱ Τούρκοι λέμε, πῶς ὄλ' οἱ Χριστιανοὶ θὰ πάνε 'στὴν κόλασι μὰ 'σὰν συλλογιούμαι τὸ καλὸ ποῦ ἔκαμεν ἡ μητέρα σου, λέγω με τὸν νοῦν μου: Ὅταν δὲν πάγ' αὐτῆ ἡ Χριστιανὴ 'στὸν παράδεισο, δὲν ἤξεύρω ποιὸς Τούρκος θενὰ πάγῃ! Ἄς ἦναι δά! Ταῖς βουλαῖς τοῦ Θεοῦ κανεῖς δὲν ταῖς ἤξεύρεις!

Ὅλον ἐκεῖνο τὸν καιρὸ τὸ εἶχα χαμένο τὸ παιδί μου. Τὸ φονικό ποῦ ἐγένεε τὸ μάθαμε, μὰ ὁ Ἐφέντης δὲν ἦτο τότε ἀκόμη 'στὸν Ζαπτιέ, καὶ ὁ Σουλτάνης ὁ πεθεροκαμένος τοῦ Κιαμῆλη ἀπεκρίθη πῶς δὲν τὸν ξαναεἶδεν. Ἔτσι τὸν ἐγράψαμε 'στὰ 'πεθαμμένα. Ὅταν ἦλθεν ὁ ἀδελφός σου καὶ μὴ τὸν ἔφερε λιγνὸ λιγνὸ καὶ νεκροχλωμασμένο, μ' ἐφάνη πῶς ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ μνήμαί του. Καὶ τόση χαρὰ νὰ διδῆ ὁ Θεός 'στὴ ζωὴ σας, παιδί μου, ὅση χαρὰ αἰσθάνθηκα ἐγὼ ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα! Ἀλλ' ὅμως ἐπέρασε πολὺς καιρός, μὰ 'στὰ ὑστερὰν ἐγένεε καλὰ τὸ παιδί μου. Ὅταν ἐγένεε καλὰ, ἐσηκώθη νὰ φύγῃ.

— Ποῦ θὰ πᾶς, παιδί μου;

— Ὅταν ἀρραβωνιαστικὴ μου, μητέρα, 'στὸν πεθερό μου.

— Καὶ τί θὰ πᾶς σὲ τέτοιο πεθερό, παιδί μου; ἄφρησέ τον νὰ κουρευεταί!

— Ὅχι, μητέρα, δὲν γίνεται. Πρέπει νὰ μάθῃ, πῶς δὲν εἶμαι οὔτε προδότης, οὔτε ἀνανδρός ἄνθρωπος. Πρέπει νὰ μιλῶ μαζί του.

Ἔτσι ἐσηκώθη κ' ἐπῆγε.

Ἦστερ' ἀπὸ δύο τρεῖς ἐβδομάδες ἐγύρισε ὀπίσω χωρὶς νὰ τὸν περιμένω. Μὰ ἄλλος ἐπῆγε, καὶ ἄλλος ἐγύρισε! Ποῦ ἐπῆγε, τί ἔκαμε, λόγο δὲν μὰς εἶπε. Μόνον, ἔμα ἦλθεν, ἔπεσε 'στὸ στρώμα με τὴν θέρμη. Ἦτανε Γενάρης.

— Δὲν σοῦ τὸ εἶπα, παιδί μου, νὰ μὴ ταξιδεύσης μέσ' 'στὸν χειμῶνα; Νὰ ποῦ ἀρρώστησες παλι!

— Κάλλιο νὰ ἀπέθνησκ' ἀπὸ τὸν χειμῶνα, μητέρα, παρὰ νὰ πάθω ὅ,τι ἐπαθα!

Αὐτὸ ἦταν ὅλο ποῦ μοῦ εἶπε, καὶ μοῦ ἔδωκε τὰ σημάδια, ποῦ ἐστεῖλαμε 'στὴν κόρη τοῦ Σουλτάνη, ὅταν τὴν ἀρραβωνιάσθηκε. Τότε ἐκατάλαβε τὴν ἀρρώστια του! Ἡ σκόλα ἐπανδρεύθηκε κ' ἐπῆρεν ἕναν ἄλλον! Ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τωύρη! Ἐπῆρε τὸ κρέμα τοῦ παιδιοῦ μου 'στὸν λαιμό της. Τὸν βλέπεις πῶς ἐγένεεν! Ἀπὸ τὸν καυμὸ του ἐγράφηκε δόκιμος εἰς τὸν Τεκὲ ἐδῶ κοντὰ μας, καὶ 'πάγει κάθε παρασκευὴ καὶ τρώγει μαζί με τοὺς νδερθησάδες τὸ ἀφιόνι, καὶ γονατίζει μ' αὐτοὺς καὶ ἀναστενάζει, ὡς ποῦ αἰματάνουν τὰ σπλάγγνα του, καὶ χτυπᾷ τὰ στήθια του, ὡς ποῦ τὸν 'βγαλλοῦν λιποθυμημένον ἀπὸ τὴν μέση τους. Καὶ ἂν ἦταν μόνον τοῦτο δὲν πειράζει. Γιατί ὁ Σείτης, ὁ πρῶτος τῶν νδερθησάδων, τὸν ἀγαπᾷ πολὺ γι' αὐτό, καὶ με εἶπε, πῶς μίαν ἡμέρα τὸ παιδί μου θενὰ γείνη ἅγιος. Μὰ ἓνα κακὸ ποῦ τοῦ ἔρχεται καμμιά φορὰ, αὐτὸ θὰ με κάμῃ νὰ χάσω τὸν νοῦν μου! Τὸν εἶδες πῶς εἶναι ἡσυχος καὶ γλυκὸς καὶ σιωπηλός. Τὸ ἐγένεεν ἀφ' ὅτου ἐμαθεν πῶς ἐπανδρεύθηκεν ἡ ἀγαπητικιά του, πολὺ περισσότερον παρ' ὅτι ἦτανε προτοῦ. Μὰ καιροὺς καιροὺς τὸν βλέπεις καὶ ἀγριεύει, καὶ τὸν πιάνει μιὰ ἀνησυχία καὶ δὲν χωρεῖ μέσα 'στὰ βούχα του, καὶ δὲν ἤξεύρει τί κάμνει! Ἔτσι καὶ σήμερα. Τὴν ὥρα ποῦ ἐμεῖς ἦμεθα πίσω 'στὸν κῆπο με τὴν Ἀταιγγάνα, ἐμῆθηκεν ἔξαφνα 'σὰν τὸν τρελλὸ 'στὸ σπίτι, ἀπαξε κάτι τι ἀπὸ τ' ἀμάρι κ' ἐβγήκε κ' ἔφυγε. Ἐμεῖς δὲν τὸν εἶδαμε. Μὰ ὁ Μιχαῆλος ποῦ ἐβάλαμε νὰ φυλάγῃ μὴπως ἔλθῃ, τὸν εἶδε καὶ ἀνοῖξε τὴν ἀγκάλη του νὰ τὸν ἐμπαδίση. Μὰ ἐκεῖνος, 'σὰν νὰ ἔβλεπε τὸν ὄζω ἀπ' ἐδῶ 'μπροστὰ του, ἐβγάλε, λέγει, μιὰ βλαστημιὰ κ' ἐσκόντησε τὸν Μιχαῆλο κατὰ γῆς κ' ἐβγήκε κ' ἔφυγε! Γι' αὐτὸ δὲν σὲ ἀνοῖξε τὴν θύρα σήμερα τὸ παιδί μου, καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἦρες κανένα νὰ σὲ ὑποδεχθῇ. Γιατί ὁ Μι-

χαῆλος, 'σὰν ἦλθε 'στὸν ἐαυτό του, ἔπεσε κατόπι 'στὸν Κιαμῆλη, μὴπως καὶ τὸν φθάσῃ, μὰ δὲν εἰμπόρεσε. Καὶ ἦλθε πίσω νὰ μὰς εἶπῃ τί συνέβη, κ' ἐβγήκε πάλε, μὴπως καὶ τὸν εὐρῆ ποθενὰ κοντὰ 'στὴν θάλασσα. . . Θεὸς νὰ φυλάγῃ τὸ παιδί μου ἀπὸ τὴν θάλασσα!

Καὶ ἀναστενάξεν ἡ γραῖα καὶ ἔδωκεν ἔλευθερίαν εἰς τοὺς χειμάρρους τῶν δακρύων της!

Ἄλλως ἐφανταζόμην τὸ δεῖπνον τῆς ἐσπέρας ταύτης, καὶ ἄλλως ἐτελείωσεν. Ἐδῶ ἐρογχαλιζε, κτηνωδῶς μεθυσμένος, ὁ πλήρης ζήλου, ὁ δραστήριος ἐκεῖνος ἀνακριτής, ὃν μέχρι τοῦδε ἐνόμιζον πρότυπον ἐγκρατοῦς, ἀφρωσιωμένου ὑπαλλήλου. Ἐκεῖ ἐθρηνώδει, βεδουσιαμένη εἰς τὴν ἐσχάτην δυστυχίαν, ἡ γραῖα Ὀθωμανίς, ἣτις πρὸ τῶσαν ἡμερῶν ἠτοιμάζετο νὰ ἐορτάσῃ διὰ παντοίων τουρκικῶν διασκεδάσεων τὴν ἐσπέραν τῆς παρ' αὐτῇ διαμονῆς μου, καὶ ἣτις δὲν εὐρίσκειν ἀπόψε παραμυθίαν οὐδ' εἰς αὐτὰς τὰς τρυφερωτάτας φροντίδας τῆς μητρὸς μου. Καὶ ὁ Κιαμῆλ ὁ νηφάλιος, ὁ σώφρων Κιαμῆλ, ὅστις καὶ ἀγίασμα ἔπινε καὶ τοῦ παπᾶ τὸ χέρι φιλοῦσε, καὶ χάριν τοῦ ὁποίου κυρίως ἐλησμόνουν τὴν πρὸς τοὺς ὁμοθρήσκους του ἀντιπάθειαν μου, μοὶ παρουσιάζετο αἰφνης ὡς ἀνήμων εἰς τὴν μᾶλλον φανατικὴν τάξιν δερβισῶν οἰωζόντων, ὡς ἄνθρωπος δυστυχῆς, τοῦ ὁποίου αἱ φρένες, ἴσως ἐκ τοῦ ἀτυχοῦς ἔρωτος, ἴσως ἐκ τῆς μεγάλῃς χρήσεως τοῦ ὀπίου, ἦσαν παρασεσαλευμέναι, ἔπασχον τοῦτ' αὐτὸ περιοδικὰς ἐκλείψεις! Καὶ ὅμως, μίαν στιγμήν, ἐσκέφθη νὰ ἐξέλθω κ' ἐγὼ πρὸς ἀναζήτησίν του. Ἄλλ' ἐκτὸς ὅτι δὲν θὰ ἤξευρον ποῦ νὰ ὑπάγω, ἐσυλλογίσθη ἀργότερον τὸν αἰδήμονα, τὸν εὐλαθεῖ χαρακτήρα του, καὶ ἐφαντάσθη πόσον ἐπιβλαβῶς ἠδύνατο νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἀσθενῆ αὐτοῦ φύσιν ἡ ἰδέα, ὅτι ἔσχε μάρτυρα τῆς δυστυχίας αὐτοῦ καὶ ἐμὲ, ὃν τόσον ἐξικριτικῶς ἐτίμα καὶ ἐσέβετο. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὥρα παρήρχετο, καὶ οὔτε ὁ ἀδελφός μου, οὔτε ὁ Κιαμῆλ ἐπέστρεψε,

— Μοῦ ἔρχεται μιὰ ἰδέα, εἶπον, πρὸς τὰς γυναικίνας. Ὁ Μιχαῆλος βεβαίως θὰ εὐρε τὸν Κιαμῆλ· ἀλλ' ὁ Κιαμῆλ, ὕστερον ἀπὸ ὅ,τι συνέβη, ἐντροπιάρης καθὼς εἶναι, θ' ἀποποιῆται νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ σπίτι, ὡς ἐκ τῆς παρουσίας μου.

— Καλὰ τὸ ἦρες! εἶπεν ἡ μήτηρ μου. Ἦσως περιπατοῦν ἔξω εἰς τὸν δρόμον καὶ περιμένουν νὰ σβύσῃ τὸ φῶς ἀπὸ τὴν σκόλα, καὶ ὕστερα νὰ μβούνη. Ἄιντε, παιδί μου, γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχῇ περισσότερο ἡ χανούμισσα, ἔλα νὰ σὲ δεῖξω ποῦ θενὰ πλαγιαίσῃς.

Μετὰ τινὰς ματαιίας παρηγορίας πρὸς τὴν ταλαιπωρον Ὀθωμανίδα ἡ μήτηρ μου προηγήθη, μικρὸν ἐλαιόλυχνον κρατοῦσα, καὶ ἐγὼ τὴν ἠκολούθησα.

— Σοῦ ἐστρώσαμεν εἰς τὸ κλίσκι, μοὶ εἶπεν

ἐνθ' κατηρχόμεθα τὴν κλίμακα. Ἐσὺ κοιμᾷσαι πολὺ ἐλαφρῶς, καὶ τὰ παιδιὰ 'ξυπνοῦν πρῶτ' καὶ κάμνουν πολὺ θόρυβο. Γι' αὐτὸ σ' ἐστρώσαμε στὸ κλίσκι.

Ὅταν ἡ μήτηρ μου ἠνοῖξε τὴν θύραν τοῦ περιπτέρου, εὐώδης ὁσμὴ καιομένου ἀρωματικοῦ ξύλου προσέβαλε τὴν ὄσφρησίν μου. Τὰ πάντα ἐν τῷ οἰκίῳ ἐφαίνοντο ἐκτάκτως ἠντροπισμένα. Ἄλλ' ἡ ἀθυμία, ἣν εἶχον εἰσερχόμενος εἰς αὐτὸν, δὲν μοὶ ἐπέτρεψε νὰ περιεργασθῶ τίποτε. Μία ἀόριστος ἀνησυχία, ἐν κρυφὸν προκίσημα ἀγνώστου τινὸς δυστυχήματος ἐκυρίευσεν τὴν καρδίαν μου. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἡ μήτηρ μου ἤρχετο νὰ μ' ἐρωτᾷ περὶ τῶν ὡς πρὸς τὸν φονέα τοῦ ἀδελφοῦ μου ἀνακοινώσεων τοῦ Ἐφέντου, ὑπῆρξα, τὸ ἐνθυμούμαι ἀκόμη, λίαν αἰνιγματικὸς καὶ βραχυλόγος, καταλυπήσας αὐτὴν, χωρὶς νὰ τὸ σκεφθῶ.

Πολλὴν ἤδη ὥραν μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς μητρὸς μου, ἐκαθήμην ἐπι ὀκλαδὴν ἐπὶ τοῦ ἐρυθροῦ γραμίου τοῦ χαμηλοῦ σοφᾶ, κύπτων πρὸς τὸ ἀμυδρὸν φῶς ἐλεινοῦ λυχναρίου, καὶ προσπαθῶν νὰ διασκεδάσω τὰς σκέψεις καὶ τὰς ζωηρὰς τῆς φαντασίας μου εἰκόνας διὰ τῆς ἀναγνώσεως, δὲν ἐνθυμούμαι πλέον τῶρα τίνας βιβλίου. Ἀλλὰ τ' ἀντικείμενα τῆς νοερᾶς ὀράσεως παρεμπρόσθουν μετὰξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ βιβλίου, πολὺ φωτεινότερα τῶν φύλλων αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀνάγνωσίς μου καθ' ὅλον τὸ διάστημα δὲν ἦτο παρὰ μηχανικὸς τῶν ὀφθαλμῶν περιπάτος ἐπὶ τῶν γραμμῶν ἐκάστης σελίδος. Δις ἡ τρεῖς ἐξηπλώθην χαμὰ ἐπὶ τοῦ μοσχοβολούντος στρώματός μου με ὄμματα διὰ τῆς βίας κεκλεισμένα, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἡ ὁσμὴ τοῦ μόσχου, ἣν ἀπέπνεον τὰ χειροκέντητα προσκεφάλαιά μου, τόσον μεθυστικὴ, τόσον ναρκωτικὴ, δὲν ἔσχε νὰ ἀποκοιμίσῃ τὴν συγκίνησίν μου. Ἡ ἱστορία τοῦ δυστυχοῦς Κιαμῆλη ἐξελίσσετο ἐν ζωνταναῖς εἰκόσιν ἐνώπιον τῶν κλειστῶν ὀφθαλμῶν μου. Πόσον κοινωνικός, πόσον εὐσμίλητος θὰ ἦτο ἄλλοτε ὁ φιλέρημος, ὁ σιωπηλός, καὶ διὰ τοῦτο ἀνιαρὸς τῶρα, σοφτᾶς, ἔστις κατέκτησεν οὕτως ἀσυνήθως τὴν φιλίαν ἐνὸς ἐκ τῶν Σουλτάνιδων, αἰτινες ἐν τῇ ὀθωμανικῇ ἀριστοκρατίᾳ κατέχουσι τὴν ἐγωῖστικωτέραν θέσιν, μ' ὄλην τὴν προεδρεύουσαν πτωχείαν ταν! Καὶ τί φιλία θὰ ἦτο ἐκεῖνη; τί ἀδελφοποιήσις! Ἀναμφιβόλως ὁ νέος Σουλτάνης εὐρεν ἐν αὐτῇ εὐδαιμονίαν πολὺ πλεῖω τῆς συνήθους, καὶ φιλάδελφος ὢν, ἐσπευσε νὰ ποιήσῃ μέτοχον αὐτῆς καὶ τὴν ὡραῖαν ἀδελφὴν του. Τῶρα ἐφανταζόμην τὸν Κιαμῆλ, ἐν κρυφῇ εἰδυλικῇ ἀγάπῃ μετὰ τῆς μελλούσης μηστῆς του, μέτοχον συγκινήσεων κ' αἰσθημάτων τόσον ἀγνώστων τοῖς ὁμοφύλοις αὐτοῦ, καὶ ὅμως τόσον φυσικῶν εἰς τὴν εὐαίσθητον αὐτοῦ καρδίαν. Τῶρα πάλιν δαμαστὴν θυμοειδοῦς ἵππου, καλπάζοντα

παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἀδελφοποιτοῦ του, μὲ τὴν γραφικὴν στολὴν τῆς ἐπαρχιακῆς νεολαίας, μὲ τὰ ζωηρὰ χρώματα καὶ τὸν ὀπλισμὸν αὐτοῦ ἀστράπτοντα, καὶ μετ' ὀλίγον τὸν ἐφανταζόμενον ἐν φοβερῇ συγχύσει κρημιζόμενον μετὰ τοῦ ἀφηνιασμένου ἵππου του ἀπὸ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ὕψους τῆς γεφύρας καὶ ἀπελπιστικῶς παλαίοντα πρὸς τὴν μανίαν τοῦ ζώου, πρὸς τὴν λύσσαν τῶν σφοδρῶν βρυμάτων, πρὸς τὸν θάνατον, ὡς ἔλεγεν ἡ μήτηρ του, ἕως οὗ, ἐξαντληθεὶς καὶ ἀποκαμῶν, ἀφίετο νὰ σύρεται περιπεπλεγμένος πιθανῶς εἰς τὰ λωρία τοῦ ἀναβολέως, παίγιον τῶν ὀρητικῶν ὑδάτων καὶ αὐτὸς καὶ τὸ ἐκπνέον ἦδη ἄλογον. Καὶ ἔπειτα ὁ συγγὸς ἐκεῖνος ἐγώιστής, ὁ ἀπάνθρωπος Σουλτάνης, ὅστις ἔκλειε τόσον ἀνιλεῶς τὴν θύραν αὐτοῦ εἰς τὸν ἡμιθανῆ μνηστῆρα τῆς ἰδίας αὐτοῦ θυγατρὸς! Καὶ ἔπειτα πάλιν ὁ δυστυχῆς Κιαμὴλ ἀσπλάγγων ἐρριμένους παρὰ τὸ Χάνιον τοῦ Γέρο - Μούρτου, κατατροχόμενος ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ καὶ ὅμως ἐντεθειμένος εἰς τὰ ψύχη τῆς νυκτὸς καὶ τοὺς καύσωνας τῆς ἡμέρας, διὰ τὴν ἀνέχειάν του, ἐξαϊτούμενος ἐν τῇ παραφροσύνῃ του ἔλεος παρὰ μιᾶς βιάτου, ἴσως τῆς μνηστῆς του, καὶ ἀπειλῶν νὰ σφάζῃ μιαν ἀγριαγρινάραν, ἴσως τὸν φονεὰ τοῦ ἀδελφοποιτοῦ του! — Καὶ πῶς νὰ εὐρῇ ὁ ἀτυχῆς νέος τὸν φονεὰ; Καὶ πῶς νὰ ἐκδικήσῃ τὸν ἀδελφοποιτόν του; Καὶ τὸν εὐρεν ἄρᾳ γε; καὶ τὸν ἐξεδίκησε; Καὶ ἐὰν ἐξεδίκησε τὸν ἀδελφὸν τῆς μνηστῆς του, διατί τότε τὸν ἐγκατέλειπεν ἐκείνη, ἐνῶ ὄφειλε νὰ τὸν ἀγαπᾷ διπλασίως τώρα; Βεβαίως ὁ ἡμερὸς τοῦ Κιαμὴλ χαρακτηρὸν δὲν ἴσχυσε νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ἀγρίον καθήκον τῆς σκληρᾶς, τῆς αἰμοχαροῦς αὐτοδικίας. Καὶ πρὶν ἢ κακουργῆσαι πρὸς ἰκανοποίησιν τῆς θρηϊώδους τοῦ πενθεροῦ του καρδίας, προετίμησε νὰ φονεύσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ καρδίαν διὰ παντός, καταστρέφων ὅλην αὐτῆς τὴν εὐδαιμονίαν. Ἴσως θὰ ἦτο καλλίτερον ἐὰν δὲν ἔκαμνεν αὐτὸς ἐξαιρέσειν ἐὰν ἐφέρετο ὡς ἀληθῆς Ὄθωμανός, ἐκδικῶν τὸν ἀδελφοποιτόν αὐτοῦ κατὰ τὸν βάρβαρον ἐκείνον τρόπον, ὃν παρὰ μὲν τοῖς ὀμοφύλοις του ὑπερορᾷ ὁ νόμος, παρὰ δὲ τοῖς Χριστιανοῖς οὐδ' αὐτὴ ἡ φιλανθρωποπάτη τῆς γῆς θρησκεία ἠδυνήθη ἀκόμη νὰ καταργήσῃ.

Τοιαῦται εἰκόνας καὶ τοιαῦται σκέψεις ἀπησχόλων τὴν διάνοιάν μου, ὅτε κρότος βρυμάτων ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ περιπτέρου μ' ἔκαμε νὰ τινάχθω αἴφνης ἐκ τῆς θέσεώς μου. Εἰσπρόχρονος εἶχον ἰδεῖ ἐκεῖ χαμζὶ στρώματά τινα. Προφανῶς ὁ δι' ὃν ἦσαν προωρισμένα ἤρχετο νὰ κοιμηθῇ. Ἴσως εἶναι ὁ ἀδελφός μου, εἶπον καὶ ἤνοιξα τὴν θύραν. Ἐν τῷ ἀραιῷ τοῦ προθαλάμου σκότει διεγράφετο ἀμυδρῶς τὸ ἰσχνὸν καὶ ὑψηλὸν τοῦ Κιαμὴλ ἀνάστημα μὲ τὸ φωσφορεῖδῶς λευκάζον σαρκίον του, τὸ ὅποιον

ἤγγιζε σχεδὸν τὴν ὄροφὸν τοῦ δωματίου.

— Τὸ ξεύρου μὲσα πῶς ἤλθες, Κιαμὴλ; Ἡ μητέρα σου ἦτο πολὺ ἀνήσυχος, εἶπον, προσπαθήσας νὰ κρύψω τὴν ἐμὴν ἀνησυχίαν.

— Τώρα πάγει πιὰ! εἶπεν ὁ Κιαμὴλ ἀκίνητος αὐτοῦ, μετὰ φωνῆς ἀνεξηγήτως παραδόξου. — Τώρα ἐτελείωσε τὸ κακὸ. Θὰ ἴσυχάζω κ' ἐκείνη, θὰ ἴσυχάζω κ' ἐγώ!

— Εὐγε, Κιαμὴλ! εἶπον ἐγὼ, ἐνθαρρύνων αὐτὸν νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ἐγὼ τὸ ξεύρω πῶς εἶσαι γνωστικὸ παιδί. Τὸ ξεύρω πῶς αὐτὸ θὰ εἶναι πλέον ἢ τελευταία φορά.

— Ναι, εἶπεν ὁ Κιαμὴλ μετὰ πεποιθήσεως. — Ἡ τελευταία!

Ἄλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς μου, ὅταν τὸν εἶδον εἰσελθόντα εἰς τὸ δωμάτιόν μου! Ἡ ὄρα μορφή του, ἐφ' ἧς ἀφ' ἐνός μὲν ἀντηνακλάτο τὸ λευκὸν τοῦ σαρκίου του χρῶμα, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὸ πράσινον τοῦ ῥάσου του, ἐφάνετο ὡς μορφή νεκροῦ πρὸ πολλοῦ ἐκπνεύσαντος! Τὰ χεῖλη του ἦσαν πελιδῶν, οἱ ὀφθαλμοὶ του σβεσμένοι, αἱ κινήσεις αὐτοῦ ὡς κινήσεις πτώματος ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν μυστικῶν τινος γαλβανισμοῦ διατελοῦντος. Οἱ δὲ συνεχεῖς πλῆμει τῆς ἀμυδρᾶς τοῦ λυχναρίου μου λάμψεως ἀνησύχως κυμαινόμενοι ἐπ' αὐτοῦ, καθίστων τὴν ἐμφάνισιν του βίγηλως φοικαλέαν, ὡς ἐμφάνισιν νεκρικοῦ τινος φάσματος! Δὲν ἤξεύρω πῶς ἠδυνήθη νὰ τηρήσῃ τὴν παρουσίαν τοῦ πνεύματός μου. Ἄλλ' ἐνθυμούμαι ἀκόμη μετὰ φρίκης, ὅτι τὸν ἐνηγαλίστην καὶ τὸν ἐφίλησα πρὸς ἐνθάρρυνσιν. Τόσον πολὺς ἦτον ὁ πρὸς τὸν δυστυχῆ οἰκτός μου! Ὅταν ἴσυχασεν ὀλίγον, ἀνέπνευσεν ἐκ βάθους καὶ

— Τώρα πιὰ ἐτελείωσεν! εἶπε. Τώρα θὰ ἴσυχάζω! — Καὶ ἐξεστόμισεν ἀσεικῶν βλασφημίαν κατὰ τινος τρίτου, μόνον δι' ὑβριστικοῦ ἐπιθέτου ὀνομάσας αὐτόν.

— Δὲν φθάνει ποῦ ἐσκότωσε τὸν ἀδελφοποιτόν μου, εἶπεν ἔπειτα, δὲν φθάνει ποῦ κατέστρεψε τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν υἰγιαμὸν μου, μόνον ἤρχετο κάθε λίγο νὰ μὲ φαρμακώη καὶ τὴν ἀθλία ζωὴ, ποῦ μ' ἐπερίσσευσε!

Καὶ ὅταν εἶδεν ὅτι ἐγὼ δὲν εὐρισκῶν τι πρόχειρον νὰ τοῦ εἰπῶ,

— Ξεύρω, εἶπε. Ἐσὺ εἶσαι διαβασμένος ἀνθρώπος καὶ θὰ γελάσῃς. Γι' αὐτὸ δὲν σε εἶπα τίποτε, ὡς τώρα. Μὰ ὁ Σείρης τοῦ Τεκέ μας εἶναι περὶ διαβασμένος ἀπὸ σένα, εἶναι ἄγιος. Καὶ ὅποιος κάμνει τὸν λόγο του, κάμνει τὴν βουλή τοῦ Θεοῦ. Τρία χρόνια τώρα μὲ καταδιώκει ὁ βρικόλακας, κανεὶς δὲν μ' ἐγλύτωσε. Ἐστὸ πανηγύρι ἐπήγαινα, ἔμπροστά μου τὸν εὐρισκα ἔστὸ παλάμι ἐπήγαινα ἔμπροστά μου τὸν εὐρισκα, ὡς ποῦ μὲ ἀπέλπισε, καὶ παράτησα τὴν δουλειά μου καὶ πῆγα κ' ἔγεινα σοφτάς. Καλὰ ποῦ ἔκαμα! Γιατὶ ὁ Σείρης μας

ποῦ σε εἶπα, αὐτὸς μ' ἐγλύτωσε. Ἄς ἔχουμε τὴν εὐλογία του! «Μὴ τὸν βλέπεις ποῦ μοιάζει τὸν σκοτωμένον», μὲ εἶπεν. «Ὁ βρικόλακας εἶναι μόνον ἓνα τουλοῦμι γεμάτο αἷμα. Φέρε με ἓνα μαυρομάτικο μαχαίρι νὰ σε τὸ διαβάσω καὶ ἅμα τὸν ξαναἰδέῃς, τρύπα τον, νὰ χυθῇ τὸ αἷμα!» Ἄλλη μιὰ φορά δὲν θὰ ξαναβῆ ἔμπροστά σου.

Τότε διέκρινα μετὰ φρίκης, ὅτι αἱ χεῖρές του ἦσαν καθημαγμέναι καὶ κηλιδωμέναι τὸ ἐνδυμᾶ του. Κρύος ἰδρῶς μὲ περιέλουσεν!

— ὦ! Κιαμὴλ, ἔχυσες αἷμα!

— Ὅχι! εἶναι μόνον τὸ αἷμα τοῦ βρικόλακα, τοῦ σκοτωμένου.

— Καὶ τίνος σκοτωμένου ἦτον ὁ βρικόλακας; ἠρώτησα ἐγὼ τρέμων καθ' ὅλα μου τὰ μέλη.

— Αὐτοῦ ποῦ ἐσκότωσε τὸν ἀδελφοποιτόν μου, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

— Καὶ ποῖος λοιπὸν ἐσκότωσε τὸν φονεὰ τοῦ ἀδελφοποιτοῦ σου;

— Ποῖος ἄλλος εἶχε τὸ καθήκον παρὰ ἐγώ, εἶπεν ὁ Τούρκος μετὰ τοιαύτης ὑπερηφανείας, ὥστε νὰ τὸν βδελυθῶ.

— Καὶ πῶς; Τέτοιο κακὸ! ἐψέλλισα ἔπειτα μηχανικῶς μᾶλλον καὶ ἀβουλήτως.

— Χρ! εἶπεν ὁ Τούρκος. Δὲν εἶναι γραμμένο ἐστὶ χαρτί σας; Μάχαϊραν δώσεις, μάχαϊραν λάβης! Ὁ διάβολος ποῦ χύνει τὴν σφαῖρα γιὰ τὸν φονεὰ, χύνει καὶ μιὰ γιὰ τὸν ἐκδικητῆ του. Ἄκουσε λοιπὸν. Ἴσως δὲν ἠξεύρεις ὅτι ὁ φονεὰς τοῦ ἀδελφοποιτοῦ μου μ' ἔκαμε νὰ κινδυνέψω, νὰ ληστευθῶ ἀπὸ ἓνα μυλωνᾶ, νὰ διωχθῶ ἀπὸ τὸν πεθερὸ μου, καὶ νὰ ζεπέσω ἄρρωστος ἐστὶ χωρὶό σας. Μᾶθε το λοιπὸν, νὰ ποῦ σοῦ τὸ λέγω. Ἄμα ἤλθ' ἀπὸ τὸ σπίτι σας ἐστὶν Πόλι κ' ἐννοίωσα τὸν ἑαυτό μου καλὰ, ἐπῆρα τὸ τουφέκι κ' ἐπῆγα πίσω ἐστὶν μυλωνᾶ, ποῦ μ' ἔβγαλ' ἀπὸ τὸν ποταμὸ μισαποθαμμένο.

— Μοῦ ἔκλεψες ἓνα κεμέρι, τοῦ εἶπα, μὲ πεντακόσια φλουριά μὲ ἔσωσες μιὰ ζωὴ, πέντε παράδες δὲν ἀξίζει. Ἐσὺ ποῦ λογαριάζεις τόσο συχνὰ ἐστὶν ἄκρη τοῦ ποταμοῦ, χωρὶς ἄλλο θὰ γνωρίζῃς ποῖος ἐσκότωσε τὸν ἀδελφοποιτό μου, τὴν ἡμέρα ποῦ μ' ἔσωρες ἔξω. Κύτταξε τὸν λύκο τοῦ τουφεκιοῦ μου σηκωμένο! Ἄν μὲ τὸ πῆς, σε χαρίζω, ὅτι μοῦ ἔκλεψες. Ἄν τὸ κρύψῃς, χάνεις τὴν ζωὴ σου! — Ἐτσι τοῦ εἶπα, καὶ καλὰ ἔκαμα. Γιατὶ ὁ μυλωνᾶς ἦταν δειλὸς κλεφταποδόχος, καὶ ἂν εἶδε τὰ στενὰ,

— Ὑποσχέσου, μοὶ εἶπε, πῶς δὲν θὰ κάμῃς τὸ φονεὶ μὲς ἐστὶν μῦλό μου καὶ σοῦ δείχνω τὸν ἀνθρώπο σου.

Ὑποσχέθηκα.

— Κρύψου, λοιπὸν, μοὶ εἶπεν, ἐδῶ ἀπὸ πῆ-

σου. Ὅπου καὶ νὰ ἦναι, θὰ φθάσῃ ἓνας μὲ τὸν ταχυδρομικὸ τοῦ σάκκο ἐστὶν ἀμασχάλη, μὲ τὸ τουφέκι ἐστὶν ὠμό του. Αὐτὸς εἶναι ὁ φονεὰς τοῦ σουλτανέλη. Ὀνομάζεται Χακαλαμπῆς, υἱὸς τοῦ Μητάκου. Κάθε δεκαπέντε περναῖ τὸ ἴδιο τὸ γεφύρι, ποῦ ἔπεσε μὲ τ' ἄλογο.

Τὰ ὠτά μου ἐβόζον ἰσχυρῶς, μὲ τὸν ἡχοῦν.

Ὁ Τούρκος ἐξηκολούθησεν.

— Μὰ πρὶν προσθάσω ἀκόμα νὰ κρυφθῶ, νὰ κ' ἐμβῆκε τὸ σκυλί μὲσα καθὼς μοῦ τὸ περιέγραψε. Τὸν λύκο τὸν εἶχα σηκωμένο, μὰ ἔλα ποῦ ἔδωκα τὸν λόγο μου; Ἐφοβήθηκα μὴν ἐννοήσῃ τίποτε, καὶ μὲ κάμη νὰ τὸν παραβῶ. Ἐτσι ἐβγήκα, κ' ἐτραβήξα πρὸς τὸ γεφύρι. Ἀπ' ἐδῶ θὰ περάσῃ, εἶπεν ὁ μυλωνᾶς. Ἐδῶ τὸν ἐκαρτέρησα, ἐστὶν ἴδιο τὸν τόπο ποῦ ἔστανεν, ὅταν ἐσκότωσε τὸν ἀδελφοποιτό μου. Ἐκεῖ τὸν εἶδα κ' ἐπλησίαζεν εἰς τὸ γεφύρι. Μὰ καθὼς ἤτανε χειμῶνας, καὶ τὰ κλαδιὰ χωρὶς φύλλα, καὶ καθὼς εἶχε τὴν ὑποψία μὲσα του, μ' ἐσκιάχθηκε πρὶν ζυγῶσῃ ἀψηλὰ, ἐστὶν μὲση τοῦ γεφυριοῦ, κ' ἐστράφη πίσω κ' ἄρχησε νὰ τρέχῃ. Ἐπεσα κατόπι τοῦ μ' ὄλη μου τὴ δύναμι, μὰ ἤτανε γρηγορώτερος. Δύο φορές ἐτραβήξα ἄνω του, δύο φορές ἀπάντησε τὸ σκυλί φεύγοντας. Καλὰ!, εἶπα, ὅπου καὶ νὰ πᾶς θὰ ξαναπεράσῃς!

Ἄ! αὐτὸ λοιπὸν ἦτο τὸ στοιχειωμένον αἷμα, περὶ οὗ ἔλεγεν ὁ ἀτυχῆς ἀδελφός πρὸς τὴν μητέρα, ὅτι ἐσταύρωσε τὸν φονεὰ καθ' ὅδον καὶ τὸν ἔκαμε νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ παραιτηθῇ τῆς μετακομίσεως τοῦ ταχυδρομείου! Αἱ τρίχες μου ἠνωρθώθησαν τὰ μέλη μου ἔτρεμον, ὡς φύλλα φθινοπώρου δὲν ἤμην σχεδὸν κύριος τῶν αἰσθησέων μου.

Ὁ Τούρκος ἐξηκολούθησε.

— Δεκαπέντε μέραις ἐπέρασεν, δεκαπέντε μέραις τὸν ἐφύλαγα καρτέρι. Ἦταν ἐστὶν καιρὸ τοῦ πολέμου. Ὁ Καὶμακάμης τοῦ τόπου ἔκοψε τὸ σιδηρόδρομο τοῦ Λουλεβουργάζ, καὶ ἔδωσε διαταγὴ νὰ φύγουν πρὸς τὴν Πόλι ἐγὼ δὲν ἐσάλεψα. Μιὰ νύχτ' ἀκόμη ἂν περνοῦσε θὰ μ' ἐσκότωναν οἱ Ρουῖσοι. Μὰ ὁ Θεὸς μ' ἐφύλαξε καὶ μ' ἔστειλε τὸν ἀνθρώπο μου.

Ὁ ψυχρὸς ἰδρῶς ἔρρεε ποταμηδὸν ἀπὸ τοῦ μετώπου μου. Ἐνθυμούμαι ὅτι δις ἐχύθην νὰ σφίξω τὸν λακμόν μου, νὰ πνίξω τὴν ὁμολογίαν εἰς τὸν λαρυγγά του. Ἄλλ' ἡ φρίκη μὲ εἶχε κατακεραυνώσῃ. Κ' ἐνῶ ἐσωτερικῶς ἐνόμιζον ὅτι κινούμαι, ἐξωτερικῶς ἔμενον ἀδρανῆς, ὡς ἀνθρώπος ἀποπεπληγμένος.

Ὁ Τούρκος ἐξηκολούθησεν.

— Αὐτὴν τὴν φορά ἤμην καλὰ κρυμμένος καὶ γιὰ νὰ τοῦ πάρω κάθε ὑποψία τὸν ἀφήκα νὰ περάσῃ τὸ γεφύρι. Καὶ ἂν εἶδα πῶς καταίθηκα ἐστὶν ὄχθη κ' ἐσκυφε νὰ πιῇ νερό, ἐπερίμεν' ἀκόμη μιὰ στιγμὴ, γιὰ νὰ μὴ πάρω τὸ

κρίμα 'στό λαιμό μου... Κ' ύστερα ἐτραβήξα...
— "Ω! "Αθλιε! 'Εφόνευσε τὸν ἀδελφόν μου!

Τότε ἠκούσθη ἐν τῷ κήπῳ συγκεχυμένος θόρυβος, ἐν ᾧ διεκρίνον τὴν φωνὴν τοῦ μικροτέρου μου ἀδελφοῦ κράζοντος:

— 'Εδῶ! ἐδῶ μέσα κοιμάται!

Φλόγες πυρσῶν καὶ λαμπάδων ἐφώτισαν ἀιματηρῶς τοὺς ἐπὶ τῶν τοίχων κισσοὺς, καὶ λάμπες ξιφῶν καὶ τουφεκίων ἐχώρησε διὰ τῆς μικρᾶς θύρας πρὸς τὸ περίπτερον. Ἦτον ἡ ἀστυνομία! Ἡ θύρα μου ἠνεώγη μετὰ πατάγου καὶ πρῶτος εἰσῆλθεν ὁ ἀδελφός μου.

"Αφῆσ' τον νὰ τὸν πάρουν! ἀνέκραζεν. Εἶναι φονιάς! 'Εσκότωσε τὸν Χαραλαμπή τοῦ Μητάκου! 'Εσκότωσε τὸν χωρικὸν μας ἐμπρὸς 'στὰ μάτια μου!

Τὸ δωμάτιον ἐπλήσθη νυκτοφυλάκων, πυροσβεστῶν καὶ ἀστυνομικῶν κλητῆρων. Ὁ Κιαμὴλ κερφωμένος εἰς τὴν θέσιν του, ἀφῆκε νὰ τὸν δέσουν χωρὶς τινος ἀντιστάσεως, χωρὶς συγκινήσεως. Ἐκεῖ προῆλθεν ἐκ τοῦ πλήθους ὁ ὀδηγῶν αὐτοὺς ἀξιωματικός, καὶ χαιρετήσας εὐγενῶς — Τί σύμπτωσις, μοὶ εἶπε, κύριε! Τί παράξενος σύμπτωσις σὰς φέρει εἰς τὸν οἶκον τοῦ φονέως;

Τότε τὸν ἀνεγνώρισα μάλις. Τὸν εἶχον σχετισθῆ κατὰ τοὺς πηγαινοερχομούς μου εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς ἀστυνομίας. Ἐγνώριζε τὴν ὑπόθεσίν μας. Καὶ εἶχεν ἀμειψθῆ διὰ πάσαν πρὸς εὐδωσιν αὐτῆς προσπάθειάν του. Τὸν ἔλαβον λοιπὸν κατὰ μέρος, καὶ τῷ ἐξήγησα, πῶς ὁ ψυχρῶς καὶ ἀπαθῶς θεωρῶν ἡμᾶς Κιαμὴλ, ἐφόνευσε μὲν ἄλλοτε τὸν ἀδελφόν μου, νομιζῶν ὅτι ἐκδικεῖται τὸν φονεὴ τοῦ ἀδελφοποιτοῦ του, ἐφόνευσε δὲ ἀπόψε τὸν ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας ζητούμενον ἐνοχὸν ταχυδρόμον, οὗ τὴν πραγματικὴν παρουσίαν ἐξελάμβανεν, ἐν τῇ πλάνῃ του, ὡς δαιμονικὴν ἐμφάνισιν πρὸς καταδιώξιν του ἐρχομένην.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐσφίξε συμπαθητικῶς τὴν χεῖρά μου, καὶ ἀπήγαγε τὸν δεσμώτην.

Τῇ ἐπαύριον λίαν πρῶτ' κατ' ἐπίμονον ἀπαίτησίν μου ἐγκατέλειπεν ἡ μήτηρ μου τὴν βδελυρὰν ἐκείνην οἰκίαν ἀπερχομένη κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ χωρίον μας. Δὲν συνέφερε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν.

Εἶχον παρέλθει τρία περίπου ἔτη ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἐκείνης, ὅτε εἰσηρχόμην εἰς τὸ χωρίον μας, πρῶτην φορὰν ἀπ' ὅτου τὸ ἐγκατέλειπον παῖς ἔτι ὢν. Πολλὰ μεταξὺ ἐπισυμβάντα νεώτερα δυστυχήματα εἶχον ἐπισκιαίσει τρόπον τινὰ τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο. Ἄλλ' ὅσα μᾶλλον ἐπλησιάζον εἰς τὸν οἶκόν μας, τόσα μᾶλλον πρεσέκυπτεν ἐκ τοῦ βᾶθους τῶν χρόνων ἡ θλιβερά

αὐτοῦ ἱστορία, τόσα μᾶλλον ἀνενοῦτα. Ἡ ὀδοιπορικὴ μου ἀμάρτυρα παρήλαυνεν ἤδη πρὸ μιᾶς ἐτοιμορρόπου, ἐγκαταλελειμμένης οἰκίας. Πᾶς ἄλλος ἤθελεν αἰσθανθῆ βαθέως ἐλαγειακὴν θλίψιν, ἐὰν, μετὰ μακρὰν ἐπανερχόμενος ἀπουσίαν, εὗρισκε νεκρικὴν σιγὴν ἐκεῖ ὅπου ἀφῆκεν εὐθυμὸν ἠχηρὸν βίον, καταστροφὴν καὶ ἐρημίαν. ἐκεῖ ὅπου ἀπέλιπε τὴν εὐεστώ καὶ τὴν ἄνεσιν. Εἰς ἐμὲ τὰ κλειστὰ παράθυρα, οἱ χαινοντες τοῖχοι, ἡ χορτοφυοῦσα αὐλή, ὁ ἀπεριφρακτὸς καὶ παντὶ λυμεῶνι ἀναπεπταμένος κήπος, δὲν ἤξεύρω πῶς ἐνεποιεῖ παραδόξως ἰκανοποιητικὴν ἐντύπωσιν. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι θὰ ἐλυπούμην, ἐὰν ἐξηκολούθει ὁ οἶκος ἐκεῖνος ν' ἀμάρτυρα. Διότι ἦτον ὁ οἶκος τοῦ Μητάκου, ὁ οἶκος τοῦ Λαμπῆ, τοῦ πρώην ταχυδρόμου. Καὶ τὸν ταχυδρόμον τοῦτον δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴ θεωρῶ αἰτίον τοῦ φόνου τοῦ δυστυχῶς ἀδελφοῦ μου. Ὁ καθ' αὐτὸ φονεὺς εἶχε παραφρονῆσει ἐνώπιόν μου, κατ' αὐτὴν τὴν πρώτην δικαστικὴν ἀνάκρισιν, εὐθύς ὡς ἐβεβαιώθη τίνος καρδίαν διεπέρασεν ἡ σφαῖρα, ἣν διηθύνη κατὰ τοῦ φονέως τοῦ ἀδελφοποιτοῦ του. Ἄλλ' ὡς σκοπὸν τῆς ὑπὸ τυφλῆς ἐκδικήσεως ῥιφθείσης ἐκείνης βολῆς ὁ ἐνοχὸς υἱὸς τοῦ Μητάκου ὑπεκατέστησε μετ' ἀθεοφόβου πανουργίας τὰ στήθη τοῦ πτωχοῦ ἀδελφοῦ μου, ὅστις εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ τὸν ὀμοιάζῃ ὄχι μόνον κατὰ τὸ ἀνάστημα καὶ τὴν στάσιν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὰ τὰ ἐνδύματα. Ἦτο πλέον ἀποδεδειγμένος, ὅτι μόνον διὰ τοῦτο παρέπεσε τὸν εὐπιστον νεκρίαν νὰ τὸν διαδεχθῆ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του, καὶ ἐγνώσθη, ὅτι ἦτο τόσον βέβαιος περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς βδελυρᾶς πανουργίας του, ὅστε προεῖπε χαιρεκάκως καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν τοῦ ἑλέθρου τοῦ ἀδελφοῦ μου!

Ὅταν ἐφθάσαμεν πρὸ τῆς οἰκίας ἡμῶν, ἐξεπλάγην ἰδὼν ἕνα πιναρὸν, ῥακένδυτον, γυμνόποδα Δερβίσην, ἐξερχόμενον τῆς αὐλῆς καὶ τρέχοντα ν' ἀνοιξῆ τὴν θύραν τῆς ἀμάρτυρας.

— Ἀμὰν, σουλτανήμ! Κοκκῶνα μπήλμεσιν!

Τὸ σῶμά μου ἀνετριχίασεν ἐκ φρίκης! Αὐταὶ ἦσαν αἱ μόναι λέξεις, ἃς ἐξεφώνησεν ὁ Κιαμὴλ, ὅτε ἐν πλήρει δικαστηρίῳ παραφρονήσας ἐπιπτε λιπόθυμος πρὸ τῶν ποδῶν μου!

— Διὰ τὸν Θεόν, Σουλτάνε μου, νὰ μὴν τὸ μάθῃ ἡ κοκκῶνα!

Καὶ ὁ ἀπαίσιος ἦχος τῆς φωνῆς αὐτοῦ. ἦχος, ὃν θὰ ἐνόμιζέ τις ἐξεληθῆντα ἐκ βαθέος τινὸς τάφου μᾶλλον παρὰ ἐκ στόματος ἀνθρώπου, ἐτάραξε τόσον τὰ νεῦρά μου, ὅστε ὅταν ἐρρίφθην εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς προσδραμαύσης μητρός μου, δὲν ἤξεύρω ὅπως παράξενον κράμα βδελυγμίας καὶ οἰκτου ἐπλήρου τὴν καρδίαν μου.

Οὕτως εἰσεχώρησα εἰς τὴν αὐλὴν στρέφων

τὰ νῶτα πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν ὑπέθετον τὸ βδελυγμὰ ἐκεῖνο παρκαλοῦθούν με.

Παρὰ τὴν ἐτέραν τοῦ οἴκου μας πλευρὰν ἦτον ἀνοιχτὴ ἡ θύρα τοῦ κήπου. Ἐν τῷ κήπῳ τούτῳ ἀμάρτυρα ἀκόμη μία μηλέα, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς ὁποίας τόσον εὐτυχεῖς συνεπαίξιμεν ἄλλοτε, ἐγὼ καὶ οἱ ἀδελφοί μου. Ἄλλ' αἱ ἠχηραὶ ἐκεῖναι φωναὶ, οἱ παιδικοὶ μας γέλωτες δὲν ἀκούονται πλέον ἐκεῖ. Αἰωνία σιγὴ βασιλεύει ὑπ' αὐτὴν, καὶ λευκὸς λίθινος σταυρὸς, πρὸ τοῦ ὁποίου κείει ἀκοίμητος λύχνος, μαρτυρεῖ τὴν ἱερότητα τοῦ τόπου. Ἐκεῖ κείται τεθαμμένος ὁ πολυκλαυστος ἀδελφός μου. Ἐκεῖ διηύθυνα δακρυρροῶν τὰ βήματά μου. Τὰ λαμπρότερα ῥόδα, τὰ ἐκλεκτότερα ἄνθη κοσμοῦσι τὸ ἀναπαυτήριον αὐτοῦ. Ὁ κήπος ἡμῶν ἦτο πολὺ ἀτημέλητος ἄλλοτε. Τώρα εἶναι πλήρης ἀνθέων, τὰ ὅποια φαίνονται ὡς ἐὰν ἀνέβλυσαν πολυπληθῆ ἐκ τοῦ τάφου ἐκείνου καὶ διεχύθησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον μέχρι τῶν ἀπωτάτων γωνιῶν τοῦ κήπου.

— Ὅλα τὰ καλλιεργεῖ ὁ φτωχὸς ὁ Κιαμὴλ! ἐψιθύρισε ἡ μήτηρ μου θλιβερῶς.

Αἱ τρίχες μου ἠνωρθώθησαν ἐκ νέου. Καὶ στραφείς, μετὰ σπασμωδικῶς κινουμένων χειλέων, πρὸς τὸν περὶ οὐ ἐλάλει. — Σὲ προστάζω, τὸν εἶπον, νὰ μὴ ζαναπατήσης εἰς τὸ σπίτι μας!

— "Ω, ὁ ἀρίσκος! ἀνέκραζεν ἡ μήτηρ μου, μετ' ἀπεριγράπτου πόνου. Τίνος τὸ λέγεις, παιδί μου; Ἀμ' ὁ φτωχὸς οὔτε ἀκούει, οὔτε μιλεῖ πλέον! Εἶναι τρελλὸς ὁ καυμένος!

Ὁ Κιαμὴλ προσήλου τοὺς ἀλαμπεῖς αὐτοῦ ὀφθαλμούς εἰς τὸ βᾶθος τοῦ ὀρίζοντος, ὡς ἀνθρωπος οὐδόλως ἐνοῶν τὰ περὶ αὐτὸν συμβαίνοντα. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐφόρει τώρα πρασινίζωστον *κιουλάριον* Δερβίσσου, τὸ ὅποιον τὸν καθίστα μέχρι γελοίου βαθμοῦ ὑψηλότατον. Περὶ τὸ κατεσκληρὸς αὐτοῦ σῶμα ἐκρέματο ἐρρακωμένον τὸ *καργάνιον* τῆς εἰς ἣν ἄνῃκε μοναχικῆς τάξεως. Οἱ ἀγκῶνες αὐτοῦ διεφαίνοντο διὰ τῶν ῥηγάτων τῶν ἱματίων του, ἀλλὰ ἦτον ἐξωσμένος λαμπρὰν δερματίνην ζώνην φέρουσαν ἐπὶ τοῦ θηλυκωτέρος μέγαν ἐκλεκτὸν λίθον, *δουχα* τῆς Μένκας. Ἡ δὲ μορφή αὐτοῦ, εἴτε ὡς ἐκ τῆς ἀπαθείας ἐν ἣ διετέλει τώρα, εἴτε ὡς ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἡλίου, ἐφαίνετο ὑγιεστερὰ παρὰ πρότερον.

— Νὰ κουρεύωνται! Εἶπεν ἡ μήτηρ μου, βλέπουσα πρὸς αὐτὸν μετ' οἴκτου. — Τὸν ἔκαμαν ἅγιον! Ἀπ' ὅτου ἐτρελάθηκε τὸν ἔκαμαν ἅγιον. Καὶ τοῦ φιλοῦν τὸ χεῖρι, καὶ τοῦ φέρουν φαγητὰ, καὶ τοῦ φέρουν ῥούχα, καὶ θέλουν νὰ τὸν πάρουν εἰς τοῦ καύμακάμη τὸ σπίτι. Μὰ ἐκεῖνος δὲν τρώγει παρὰ ξερὸ ψωμί, δὲν φορεῖ παρὰ αὐτὰ ποῦ βλέπεις, καὶ κοιμάται κατὰ γῆς μέσ' στὴν ἀχυρῶνα. Καὶ δὲν θέλει νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντὰ μου ὅ,τι κι' ἂν τοῦ

κάμουν. Μόνον 'σὰν τὸν στενοχωρήσουν παρὰ πολὺ, μόνον 'σὰν παραχθῆ, βγάξει μία παράξενη φωνή — Γιὰ τὸν Θεόν, Σουλτάνε μου, νὰ μὴν τὸ μάθῃ ἡ κοκκῶνα! — Ἄλλο ἀπ' αὐτὸ δὲν ἤξεύρει τίποτε! Ὁ ἀρίσκος ὁ Κιαμὴλ!

Καὶ ἐνῶ ἐκείνη ἔλεγε ταῦτα, ἐγὼ ἐσυλλογίζομην τὴν ἀνήμερον ἄλλοτε ὀργὴν τῆς κατὰ τοῦ φονέως, τὸ παράπανόν τῆς, ὅτι ὁ πτωχὸς ἡμῶν ἀδελφός ἐταράσσαστο ἐν τῷ τάφῳ του, ὁ σάκις ὁ φονεὺς αὐτοῦ ἐπάτει τὸ χῶμα, ἔστω καὶ εἰς τὴν ἄκρην τοῦ κόσμου, καὶ ἀνετριχίαζε τὸ σῶμά μου ἐκ τῆς ιδέας, ὅτι ὁ φονεὺς ἐκεῖνος περιπατεῖ καθ' ἐκάστην ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ τάφου τοῦ θύματός του, καὶ ἔτρεμον μὴ τὸ πληροφορηθῆ ἡ ταλαίπωρος. Αὐτὸ θὰ τὴν ἐφόνευεν!

— Μολαταῦτα, τῇ εἶπον, ἐὰν τὸν διώξης ἐσύ, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ φύγῃ νὰ πάγῃ με τοὺς ἐδικούς σου. Κάμε μου τὴν χάριν καὶ διώξέ τον ἀπὸ τὸ σπίτι μας.

— Ἀμ' τί λογιῆς δά! ἀνεφώνησεν ἐκείνη σχεδὸν δακρυόουσα. — Ἐγὼ θυμοῦμαι καμμιά φορὰ ἐκείνη τὴν σεισουράδα, ποῦ τοῦ ἔδωσε μιὰ κλωτσιὰ καὶ τὸν ἐδιώξεν ἀπὸ τὸ δωμάτιό μας, καὶ λέγω νὰ εἶχα ἕνα χεῖρι ἀπ' ἐδῶ ὡς 'στὴν Πόλιν, νὰ τοῦ δώσω μιὰ 'στό θηλυκὸ του πρόσωπο. Καὶ σὺ μὲ λὲς νὰ τὸν διώξω ἐγὼ με τὰ χεῖρια μου; Κεῖνος, βλέπεις, ἄφησε τὴν μητέρα του καὶ ἦρθεν εἰς ἐμένα. Κουβαλεῖ νερό, πάγει 'στὸν μύλο, πάγει τὰ ψωμιά 'στὸν φούρνο, σκάφτει τ' ἀμπέλια, σκουπίζει τὴν αὐλὴν, καλλιεργεῖ τὰ λουλούδια 'πάνω 'στὸν τάφον τοῦ Χρηστάκη μας' ὡς καὶ τὸ κανθῆλι θέλει νὰ τ' ἀνάφῃ με τὸ χεῖρι του! Κ' ἐγὼ δὰ μαθῆς πῶς νὰ τὸν διώξω ὕστερα, ἀφοῦ τὸν ἐκύτταξα ἐφτὰ μῆνες μέσ' 'στό στῶμα, 'σὰν τὸ παιδί μου! Ἄς τῶβρη ἀπὸ τὸν Θεόν ὅποιος τὸν ἐκατάντησε σὲ τέτοια δυστυχία! Ἐλα, νάχῃς τὴν εὐχή μου, γυῖάκα μου, ἄφες τὸν ταλαίπωρο με τὴν συμφορὰ του, καὶ 'πές μου δά μαθῆς, εὐρέθηκεν ὁ φονιάς; Ὡς τόσο δὲν εἰμπόρεσε νὰ ἔρθῃ ποῖός ἦταν!

— Ὅχι! ἀπεκρίθη ἐγὼ, ὅστις τὸν ἔβλεπον ἐνώπιόν μου.

Διότι ἀνελογίσθη ὅσα μοὶ ἔλεγε περὶ αὐτοῦ, παρῆβαλον τὴν ἀγαθότητα τοῦ παράφρονος με τὴν βδελυρὰν πανουργίαν τοῦ πρώην ταχυδρόμου, καὶ δὲν ἤξευρον νὰ εὕρω, ποῖος ἐκ τῶν δύο ἦτον ὁ φονεὺς τοῦ ἀδελφοῦ μου!

Γ. Μ. ΒΙΖΥΝΝΟΣ.

Ἐὰν ὁ ἀνθρωπος οὐδὲν εἶχεν ἐλάττωμα, δὲν ἤθελε μετὰ τοσαύτης ἠδονῆς παρατηρεῖ τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων.

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ

[Μυθιστόρημα Ἀλεξάνδρου Πούσκιν].

Συντάξις 191 καλ. 892.

Γ.

Ἡ πολιορκία.

Πλησιάζαντες εἰς Ὀρεμβούργον εἶδομεν πλῆθος καταδίκων μὲ ἐξυρισμένους κεφαλὰς καὶ μὲ πρόσωπα παραμορφωμένα διὰ τομῶν τοῦ δημίου¹, ἐργαζομένους εἰς τὰ ὄχυράματα ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν τῶν ἀπομάχων τῆς φρουρᾶς. Τινὲς τούτων ἀπεικονίζον ἐπὶ μονοτρόχων ἀμαζίων παντοειδεῖς ὕλας δι' ὧν ἦτο πεπληρωμένη ἡ τάφος, ἄλλοι ἔσκαπτον, καὶ περικιτέρω κτίσται μετέφερον πλίνθους πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τῶν τειχῶν. Οἱ φρουροὶ μᾶς ἐκράτησαν πρὸ τῶν πυλῶν καὶ ἐζήτησαν τὰ διαβατήριά μας. Μαθὼν δ' ὁ λοχίας, ὅτι ἐρχόμεθα ἐκ τοῦ φρουρίου Βελογόρσκ, μᾶς ὠδήγησε κατ' εὐθείαν εἰς τὸν στρατηγόν.

Εὐρον δ' αὐτὸν ἐν τῷ κήπῳ του. Παρατήρησε τὰς μητέρας, ἃς ὁ φθινοπωρινὸς ἀνεμὸς εἶχεν ἀπογυμνώσει τῶν φύλλων, καὶ τῇ βοήθειᾳ γέροντος κηπουροῦ τὰς περιστύλισσε ἐπιμελῶς δι' ἀχύρου. Ἐν τῇ μορφῇ του ἀπετυποῦτο γαλήνη, φαιδρότης καὶ ὑγεία. Ἡὐχαριστήθη τὰ μέγιστα ἰδὼν με καὶ πολλὰς μοὶ ἔκαμην ἐρωτήσεις περὶ τῶν τρομερῶν συμβεβηκότων, ὧν ὑπέφρα αὐτόπτης μάρτυς. Τῷ ἀφηγήθη, ὁ δὲ γέρον μὲ ἤκουε μετὰ προσοχῆς καὶ ἐν ᾧ ἠκροῦτο ἔκοπτε ταύτοχρόνως τὰ ξηρὰ κλαδιά.

«Δυστυχῆ Μιρονώφ! εἶπεν, ὅτε ἐτελείωσα τὴν θλιβεράν ἱστορίαν μου κρῖμα εἶναι, ἦτο καλὸς ἀξιωματικός. Καὶ ἡ κυρὰ Μιρονώφ, ἦτο πολὺ καλὴ γυναῖκα καὶ ἤξευρε καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλην τὰ ξηραῖα καὶ μανιτάρια. Καὶ τί ἔγινε ἡ Μάσσα, ἡ κόρη τοῦ λοχαγοῦ;»

Τῷ ἀπεκρίθη, ὅτι ἔμεινεν ἐν τῷ φρουρίῳ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἱερέως.

«Πῶ! πῶ! πῶ! ἀνεφώνησεν ὁ στρατηγός, κακὴ δουλειὰ, πολὺ κακὴ, σύρε τώρα νὰ γυρεύης πειθαρχία ἀπὸ τέτοιους κακούργους».

Τῷ ἔκαμα τὴν παρατήρησιν, ὅτι τὸ φρούριον τοῦ Βελογόρσκ δὲν ἀπέχετο πολὺ, καὶ ὅτι πιθανόν ἡ ἐξοχότης του δὲν θὰ ἐβράδυνε νὰ στείλῃ στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν δυστυχῶν κατοίκων. Ὁ στρατηγὸς ἔσεισε τὴν κεφαλὴν ἐνδοιαστικῶς. «Θὰ ἰδοῦμε, θὰ ἰδοῦμε, εἶπε, ἔχομεν καιρὸν νὰ τὰ εἰπούμε. Σὲ παρακαλῶ νὰ ἔλθῃς νὰ πάρωμε τὸ τσάϊ ἔς τὸ σπίτι. Θὰ ἦναι ἀπόψε πολεμικὸν συμβούλιον, ἢμπορεῖς νὰ μᾶς δώσης ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀχρείου τοῦ Που-

1. Τότε ἀπέκοπτον διὰ τομῶν τοὺς βῶθνας τῶν καταδίκων ἢ βέρβερους αὕτη ποινὴ καθιργήθη ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου.

γάτσεφ καὶ περὶ τοῦ στρατοῦ του. Πήγαινε νὰ ἀναπαυθῆς τώρα».

Μετέβην εἰς τὸ ὄρισθὲν μοι κατάλυμα, ὅπου εὐρον τὸν Σαβέλιντς ἐτοιμάζοντα τὰ τῆς ἐγκαταστάσεως. Περιέμενον ἀνυπομόνως τὴν ὀρισθεῖσαν ὥραν ὁ ἀναγνώστης κατανοεῖ εὐκόλως, ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον ἐννόουν νὰ πουςιάσω τοῦ πολεμικοῦ ἐκείνου συμβουλίου, ὅπερ ἔκελλε νὰ ἔγῃ μεγίστην ἐπιρροὴν ἐφ' ὄλου τοῦ βίου μου. Κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν ὥραν, ἤμην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ στρατηγοῦ.

Εὐρον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἑνα τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὀρεμβούργου, τὸν διευθυντὴν τοῦ τελωνείου, ἂν καλῶς ἐνθυμούμαι, μικρόσωμον γέροντα, χονδρὸν καὶ κόκκινον φοροῦντα μεταξινὸν ἐνδυμα. Οὗτος μὲ ἠρώτησεν ἐπανειλημμένως περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰβάν Κούσμιτς, τὸν ὁποῖον ἐκάλει κουμπάρον του, συχνάκις δὲ μὲ διέκοπτε διὰ σχετικῶν ἐρωτήσεων καὶ παρατηρήσεων ἀποφθεγματικῶν, ἐλεγχοῦσάν ἂν μὴ ἄνδρα ἔμπειρον τῶν πολεμικῶν, τοῦλάχιστον ἄνδρα ἔχοντα ἔμφυτον νοημοσύνην καὶ λεπτότητα κρίσεως. Ἐν τῷ μεταξύ ἦλθον καὶ οἱ λοιποὶ κεκλημένοι. Ὅτε πάντες καταλάβομεν τὰς θέσεις μας καὶ παρετέθη ἡμῖν τὸ τέιον, ὁ στρατηγὸς ἐξέθετο ἡμῖν διὰ μακρῶν καὶ ἐν λεπτομερείᾳ τὴν ἐνεστῶσαν θέσιν τῶν πραγμάτων.

«Τώρα, κύριοι, πρέπει νὰ αποφασίσωμεν κατὰ τίναν τρόπον πρέπει νὰ πολεμήσωμεν τοὺς ἀντάρτας. Ἐπιθετικῶς ἢ ἀμυντικῶς; Ἐκάτερος τῶν τρόπων τούτων ἔχει τὰ καλά του καὶ τὰ κακά του. Ὁ ἐπιθετικὸς πόλεμος παρέχει περισσοτέρως ἐλπίδας περὶ ταχείας καταστροφῆς τοῦ ἐχθροῦ· ἀλλ' ὁ ἀμυντικὸς εἶναι ἀσφαλέστερος καὶ οὐχὶ τόσο ἐπικίνδυνος. Ἐπομένως θὰ συλλέξωμεν τὰς ψήφους κατὰ τὴν κεκανονισμένην τάξιν δηλαδὴ συμβουλευόμενοι πρῶτον τοὺς ἔχοντας κατώτερον βαθμὸν. Κύριε ἀξιωματικέ, εἶπε στραφεὶς πρὸς με, εὐχαρστήθητε νὰ μοὶ εἰπητε τὴν γνώμην σας.»

Ἠγέρθη καὶ περιγράφας διὰ βραχέων τὸν Πουγάτσεφ καὶ τὸν στρατὸν του, ἐβεβαίωσα, ὅτι ὁ σφετεριστὴς δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νάντισταθῆ εἰς τακτικὸν καὶ πειθαρχοῦντα στρατόν.

Ἀκούσαντες τὴν γνώμην ταύτην οἱ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι δὲν ἀπέκρουσαν τὴν δυσαρέσκειάν των, πεποιθότες, ὅτι ἦτο ἀπόρροια θράσους προπετοῦς νεανίου. Ἠκούσθη ψίθυρος συγκεχυμένων φωνῶν καὶ διέκρινα σαφῶς τὴν λέξιν βυζαντινικὸν, ταπεινῆ τῇ φωνῇ ῥηθεῖσαν. Ὁ στρατηγὸς ἐστράφη πρὸς με καὶ μοὶ εἶπε μειδιῶν:

«Κύριε, ἀξιωματικέ, αἱ πρῶτοι ψῆφοι ἐν πολεμικοῖς συμβουλίοις εἶναι πάντοτε ὑπὲρ τῶν ἐπιθετικῶν μέτρων. Τώρα θὰ ἐξαικολούθησωμεν συλλέγοντες τὰς ψήφους. Κύριε σύμβουλε, εἶπέτε μας τὴν γνώμην σας.»

Ὁ μικρόσωμος γέρον, ὁ φορῶν τὸ μεταξινὸν ἐνδυμα, ἔσπευσε νὰ ῥοφήσῃ καὶ τὸ τρίτον κύπελλον τείου, ὅπερ εἶχε συγκεράσῃ μετ' ἀρκετῆς δόσεως ρουμίου.

«Φρονῶ, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν οὔτε ἐπιθετικῶς, οὔτε ἀμυντικῶς.

— Πῶς αὐτό, κύριε σύμβουλε; ἀνεφώνησεν ἐκθαμβος ὁ στρατηγός. Ἡ τακτικὴ δὲν περιέχει ἄλλα μέσα! πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν ἢ ἐπιθετικῶς ἢ ἀμυντικῶς.

— Ἐξοχώτατε, ἐνεργήσατε διαφθορικῶς.

— Αἱ! αἱ! νὰ σὰς εἰπῶ, ἡ γνώμην σας εἶναι ὀρθοτάτη· τὴν διαφθορὰν καὶ τὸν δόλον παραδέχεται καὶ ἡ τακτικὴ καὶ θὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς συμβουλῆς σας· εἶναι δυνατόν νὰ ἐπικηρυχθῇ ἡ κεφαλὴ ἐκείνου τοῦ ἀχρείου δι' ἑβδομηκοντα ἴσως καὶ ἑκατὸν ρούβλια, πληρωτέα ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῶν ἐξόδων τῆς δημοσίας ἀσφαλείας.

— Καὶ τότε, διέκοψεν ὁ διευθυντὴς τοῦ τελωνείου, νὰ γίνω κριὰρι τῆς κεργησίας ἀντὶ συμβουλίου, ἂν αὐταὶ οἱ κλέπτει δὲν μᾶς παραδώσουν δεμένον χειροπόδαρον τὸν ἀταμάν τους.

— Θὰ σκεφθῶμεν καὶ θὰ ὀμιλήσωμεν καὶ πάλιν περὶ αὐτοῦ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ στρατηγός. Διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον ὅμως ἀνάγκη νὰ γίνη καὶ στρατιωτικὴ ἐνέργεια. Κύριοι, δώσατε τὰς ψήφους σας κατὰ τὴν νόμιμον τάξιν.»

Ὅλοι αἱ γινώμαι ἦσαν ἐναντία τῆς ἰδικῆς μου. Οἱ συγκροτοῦντες τὸ συμβούλιον ἐσπούδαζον τίς πλείονα νὰ σωρεύσῃ ἐπιχειρήματα, περὶ τῆς ὀλίγης πεποιθήσεως, ἣν ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν εἰς τὸν στρατόν, περὶ τοῦ ἀβεβαίου τῆς νίκης, περὶ τῆς ἀνάγκης συνετῆς καὶ οὐχὶ παρατόλμου ἐνεργείας καὶ τῶν τοιούτων. Πάντες συνεφώνουν, ὅτι προτιμότερον ἦτο νὰ μείνωμεν ὀπισθεν ἰσχυρῶν λιθίνου τείχους προστατευόμενοι ὑπὸ τῶν πυροβόλων, ἢ νὰ ῥιψοκινδυνώσωμεν ἐν ἀνοικτῷ πεδίῳ. Ὅτε τέλος ἐξήνεγκον πάντες τὴν γνώμην αὐτῶν, ὁ στρατηγὸς ἐτίναξε τὴν τέφραν τῆς πίπας του καὶ ἐξεφώνησε τὸν ἐπόμενον λόγον:

«Κύριοι, ὀφείλω νὰ σὰς φανερώσω, ὅτι συμφωνῶ καθ' ὅλοκληρίαν μετὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ἀξιωματικοῦ ἐδῶ· ἐπειδὴ ἡ γνώμην αὕτη βασιζέται ἐπὶ τῶν κανόνων τῆς υγιούς τακτικῆς, τῆς προτιμώσεως πάντοτε τὰς ἐπιθετικῆς κινήσεως τῶν ἀμυντικῶν.»

Ἐσίγησε πρὸς στιγμήν καὶ ἐπλήρωσε καπνοῦ τὴν πίπαν του· ἡ φιλοτιμία μου ἱκανοποιήθη. Ἐκύτταξα ὑπερηφάνως τοὺς πολιτικούς ὑπαλλήλους, οἵτινες ἐκρυφομίλουν πρὸς ἀλλήλους μετὰ προδήλου ἀνησυχίας καὶ δυσαρέσκειας.

«Ἄλλα, κύριοι, ἐξηκολούθησεν ὁ στρατηγός στεναξάς, ἐν ᾧ ταύτοχρόνως διὰ τοῦ ἀνοικθέντος στόματός του ἐξέπεμψε πυκνὸν νέφος κα-

πνοῦ, δὲν τολμῶ νὰναλλάξω τόσον μεγάλην εὐθύνην, προκειμένου περὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν ἐπαρχιῶν τῶν ἐμπειστημένων εἰς ἐμὲ παρὰ τῆς Αὐτῆς Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, τῆς χαριτοβρύτου μου Ἀνάσσης. Διὰ τοῦτο ἀναγκάζομαι μετὰ λύπης νὰ ταχθῶ μετὰ τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφείας, ἣτις ἀπεφάνθη, ὅτι ἡ συνέσις καὶ ἡ λογικὴ ἐπιτάττουσι νὰ περιμεινώμεν ἐντὸς τῆς πόλεως τὴν ἐπαπειλοῦσαν ἡμᾶς πολιορκίαν καὶ νὰποικρούσωμεν τὰς ἐφόδους τοῦ ἐχθροῦ διὰ τοῦ πυροβολικοῦ ἡμῶν καὶ εἰ δυνατόν δι' ἐξόδων, καλῶς διοργανωμένων.»

Ἦλθε καὶ ἡ σειρά τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων νὰ μὴ κυτταξῶσι μυχθηριστικῶς. Τὸ συμβούλιον διελύθη. Ἐγὼ δ' ἐνδομύχως κατεβλήθη διὰ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ σεβαστοῦ στρατιώτου, ὅστις ἐναντίον τῆς πεποθησεῶς του, ἀπεφάσισε νὰκλούθησῃ τὴν γνώμην ἀνδρῶν ἀμαθῶν καὶ ἀναρμοδίων νὰ κρίνωσι τὰ τοιαῦτα ζητήματα.

Μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συγκροτήσεως τοῦ περιφήμου ἐκείνου πολεμικοῦ συμβουλίου, ὁ Πουγάτσεφ, ἐκπληρῶν κατὰ γράμμα τὴν ὑπόσχεσίν του, ἐπλησίασεν εἰς Ὀρεμβούργον. Ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως κατῴπτευσεν τὸ στράτευμα τῶν ἀνταρτῶν. Μοὶ ἐφάνη δ' ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἑδεκαπλασιάσθη ἀπὸ τῆς τελευταίας ἐφόδου, ἣς ἐγενόμην μάρτης αὐτόπτης. Οἱ ἀντάρται ἐκέκταντο προσέτι καὶ πυροβόλα, παραληφθέντα βεβαίως ἐκ τῶν μικρῶν φρουρίων, ἅπερ εἶχε κυριεύσει ὁ Πουγάτσεφ. Ἀναλογιζόμενος τὴν ἀπόφασιν τοῦ συμβουλίου, προέβλεπον, ὅτι ἐπὶ μακρὸν χρόνον θὰ ἐμένομεν καθειργμένοι ἐντὸς τῶν τειχῶν τοῦ Ὀρεμβούργου, καὶ μοῦ ἤρχετο νὰ κλαύσω ἀπὸ τὸ κακὸν μου.

Οὐδαμῶς προτίθεμαι νὰ περιγράψω τὰ κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Ὀρεμβούργου, διότι τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς ἱστορίας καὶ ὁ τόπος του δὲν εἶναι ἐν ἀπομνημονεύμασιν οἰκογενειακοῖς. Ὅθεν διὰ βραχέων λέγω, ὅτι ἕνεκα τῆς ἀπρονοησίας τῶν ἀρχῶν, ἡ πολιορκία ἐκείνη ἀπέβη καταστροφικὴ εἰς τοὺς κατοίκους, οἵτινες καὶ λιμὸν καὶ παντοειδεῖς ἄλλας στερήσεις ὑπέστησαν. Ὁ ἐν Ὀρεμβούργῳ βίος καθίστατο ἀφόρητος, πάντες δ' ἐναγωνίως ἀνέμενον τὴν μοιραίαν τῶν πραγμάτων ἐκβασιν καὶ πάντες ἐγόγγυζον δι' ὅσα ἔπασχον. Οἱ κάτοικοι ἐπὶ τέλους συνείθισαν τὰς βόμβας, τὰς πιπτούσας ἐπὶ τῶν οἰκιῶν των, καὶ αὐταὶ δ' αἱ ἐφοδοὶ τοῦ Πουγάτσεφ οὐδόλως ἐτάρασσον πλέον αὐτούς. Ἐστενοχωρούμην ὑπερβολικῶς ὁ χρόνος παρήρηχετο βραδέως. Οὐδεμίαν ἐπιστολήν ἠδυναμίην νὰ λάβω ἐκ Βελογόρσκ, διότι ἡ συγκοινωνία ἦτο διακεκομμένη, ὁ δὲ χωρισμὸς ἀπὸ τῆς Μαρίας μ' ἐθαπνίζε. Μόνη δ' εὐχάριστος ἀσχολία μοὶ ὑπελείπετο οἱ στρατιωτικαὶ περιπτώσεις.

Εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ Πουγάτσεφ ὤφειλον ἀξιόλογον ἵππον, μεθ' οὗ ἐμοίραζα τὸ πενιχρὸν σιτηρέσιόν μου. Καθ' ἐκάστην ἐξηρχόμην ἐκτὸς τῶν προμαχώνων, καὶ ἐπυροβόλουν κατὰ τῶν προσκόπων τοῦ Πουγάτσεφ. Ἐν ταῖς τοιαύταις δ' ἀψιμαχίαις ἐνίκων συνήθως οἱ ἀντάρται, ὡς ἔχοντες ἀφθονὰ τὰ ἐπιτήδεια καὶ ἐξαιρέτους ἵππους. Τὸ τεταλαιπωρημένον ἱππικὸν ἡμῶν δὲν ἦτο εἰς κατὰστασιν νάντιπαρταχθῆ κατ' αὐτῶν. Ἐνίστατο ἐποίει ἐξόδους καὶ τὸ ἡμέτερον λιμώττον πεζικόν, ἀλλ' ἕνεκα τῆς πυκνῆς χιόνος τῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιχειρήσῃ τι γενναίον κατὰ τοῦ ἐλαφροῦ ἱππικοῦ τοῦ ἐχθροῦ. Ματαίως δὲ τὸ πυροβολικὸν ἐξέπεμπε τοὺς κεραυνούς του ἀπὸ τῶν προμαχώνων, διότι κατὰ τὰς ἐξόδους δὲν ἐδύνατο νὰ προχωρήσῃ ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας τῶν κατεσκληκόντων ἵππων. Αὕτη ἦτο ἡ ἡμέτερα τακτικὴ καὶ ταύτην τὴν τακτικὴν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ὁρμεβούργου ἐκάλουν συνετὴν καὶ περισκεμμένην.

Μίαν ἡμέραν, ὅτε κατωρθώσαμεν νὰ τρέψωμεν εἰς φυγὴν καὶ νὰ καταδιώξωμεν ἰσχυρὸν ἀπόσπασμα, κατέφθασα ἕνα Κοζάκου ὑπερήσαντα τῶν ἄλλων καὶ ἠτοιμαζόμεν νὰ τὸν πλήξω διὰ τῆς τουρκικῆς σπάθης μου, ὅτε ἐκεῖνος ἀποκαλύψας τὴν κεφαλὴν ἐφώνησε:

«Καλημέρα, Πιότρ, Ἄνδρέιτς: τί κάνεις; εἶσαι καλὰ;»

Ἄνεγνώρισα τὸν ἡμέτερον οὐριαδρίτς. Ἀγγαλίαις δὲ μετέλαβεν, ἰδόντα αὐτόν:

«Καλημέρα, Μάξιμιτς, τῷ εἶπον: ἔχεις πολὺν καιρὸν ποῦ λείπεις ἀπὸ τὸ Βελογόρσκ;

— Ἄλιγον καιρὸν ἔχω, πατέρα μου Πιότρ Ἄνδρέιτς, χθὲς μόλις ἦλθα ἀπὸ ἐκεῖ: ἔχω καὶ ἕνα γράμμα γιὰ λόγου σας.

— Ποῦ εἶναι; ἀνέκραξα παράφορος.

— Ἀπάνω μου τὸ ἔχω, ἀπεκρίθη ὁ Μάξιμιτς, θεὸς τὴν χεῖρα εἰς τὸν κόλπον του. Ὑπεσέθηκα εἰς τὴν Παλάσκαν νὰ προσπαθῆσω νὰ τὸ δώσω εἰς τὰ χεῖρά σας.»

Μοὶ ἐνεχειρίσει συνεπτυγμένον χάρτην, καὶ ἀπῆλθε παραχρῆμα ἐν καλπασμῷ. Ἐγὼ δὲ ἀνοίξας τὸν χάρτην ἀνέγνων ἐν μεγάλῃ ψυχικῇ παραχρῆ τὰ ἐπόμενα:

«Ἦτο θέλημα Θεοῦ νὰ χάσω διὰ μιᾶς τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου. Δὲν ἔχω πλέον ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε γονεῖς, οὔτε προστάτας. Καὶ προστρέχω εἰς ὑμᾶς, διότι ἤξευρον ὅτι πάντοτε ἠθέλατε τὸ καλὸν μου καὶ εἴσθε πάντοτε ἔτοιμος νὰ βοηθήτε τοὺς πάσχοντες. Παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ μὴ παραπέσῃ αὐτὸ τὸ γράμμα μου. Ὁ Μάξιμιτς μοῦ ὑπεσέθη πῶς θὰ φροντίσῃ νὰ δοθῇ εἰς τὰς χεῖράς σας. Ἦκουσε καὶ ἡ Παλάσκια τὸν Μάξιμιτς νὰ λέγῃ, πῶς ἀπὸ μακρὰν σας βλέπει συχνὰ εἰς τὰς ἐξόδους, καὶ πῶς ἀψήφειτε ὅλους τοὺς κινδύνους, χωρὶς νὰ συλλο-

γίσεσθε διόλου καὶ ἐκείνους ποῦ παρακαλοῦν τὸν Θεὸν μετὰ δάκρυα διὰ σας. Ἐμείνα πολλὴν καιρὸν ἀρρωστή, καὶ ὅταν ἐπὶ τέλους ἐγεινα καλὰ, ὁ Ἀλέξει Ἰβανιτς, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐδῶ φρούραρχος εἰς τὴν θέσιν τοῦ μακαρίτου πατρός μου, ἐβίασε τὸν πατέρα Γερασίμ νὰ με παραδώσῃ εἰς τὰς χεῖράς του, φοβησάσας αὐτὸν μετὰ τὸν Πουγάτσεφ. Μένω εἰς τὸ σπίτι μας καὶ ἔχει καὶ με φυλάττου. Ὁ Ἀλέξει Ἰβανιτς με βιάζει νὰ τὸν ὑπανδρευθῶ. Λέγει πῶς μοῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν, ἐπειδὴ δὲν ἐμκρύρηνσε τὸν δόλον τῆς Ἀκουλίνας Παμφιλόννας, ὅταν με παρέστησεν ὡς ἀνεψιὸν τῆς εἰς τοὺς ληστές: ἀλλ' ἐγὼ ἠμπορῶ καλλίτερα νὰ ποθῶμαι παρὰ νὰ γίνω σύζυγος ἐνὸς ἀνθρώπου, ὡς τὸν Σβαμπρίνην. Φέρεται μετὰ πολλὴν σκληρότητα πρὸς ἐμὲ καὶ με φοβερίζει, πῶς ἂν δὲν ἀλλάξω γνώμην, ἂν δὲν παραδεχθῶ τὰς προτάσεις του θὰ με ὑπάγῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ κακούργου ὅπου θὰ με εὖρη ἡ τύχη τῆς Ἐλισάβετ Χαρολόφ. Παρακάλεσα τὸν Ἀλέξει Ἰβανιτς νὰ μοῦ παραχωρήσῃ ὀλίγον καιρὸν διὰ νὰ σκεφθῶ. Μοῦ ἔδωσε διορίαν τριῶν ἡμερῶν: ἂν ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας δὲν γίνω σύζυγός του δὲν ἔχω πλέον νὰ περιμένω ἔλεος ἀπὸ αὐτόν. Ὡ πατέρα μου Πιότρ Ἄνδρέιτς, εἴσθε ὁ μόνος προστάτης μου. Ὑπερασπίσατέ με τὴν δυστυχημένην κόρην. Ἰκετεύσατε τὸν στρατηγὸν καὶ ὅλους τοὺς ἀρχηγούς σας νὰ μὴ στείλουν βοήθειαν ὅσον τὸ δυνατόν γρηγορώτερα καὶ ἔλθετε καὶ ὁ ἴδιος, ἂν ἠμπορήτε. Μένω εὐπειθῆς ὀρφανή»

Μικροῦ δεῖν παρεφρόνησα, ἀναγνούς τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην. Ἐσπευσα νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πόλιν, κεντῶν ἀνηλεῶς διὰ τῶν περυσίων τῶν δυστυχῶν ἵππων μου. Ἐν τῷ δ' ἔτρεχον πλεῖστα σχέδια ἀνεκφυλοῦντο ἐν τῇ κεφαλῇ μου πρὸς λύτρωσιν τῆς ταλαίνης κόρης, ἀλλ' οὐδὲν ἐξ αὐτῶν ἐνέκρινον ὀριστικῶς. Φθὰς εἰς τὴν πόλιν, ἐπορεύθη κατ' εὐθεῖαν εἰς τοῦ στρατηγοῦ καὶ εἰσῆλθον δρομαῖος εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Περιεπάτει οὗτος ἐν τῷ δωματίῳ, καπνίζων διὰ τῆς ἐκ σηπίου πίπας του. Ἰδὼν με ἐστάθη ἡ ὄψις μου βεβαίως τῷ ἐνεποίησεν αἰσθησιν, διότι με ἠρώτησε μετὰ τινος ἀγωνίας περὶ τοῦ αἰτίου τῆς εἰσόδου μου.

«Ἐξοχώτατε, τῷ εἶπον, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς, διότι σας θεωρῶ ὡς πατέρα. Μὴ ἀπορρίψετε τὴν αἰτησίαν μου, πρόκειται περὶ τοῦ μέλλοντός μου, περὶ τῆς ὑπάρξεώς μου.

— Τί τρέχει, πατέρα μου; ἠρώτησεν ὁ στρατηγὸς ἐκθαμβῶς: τί ἠμπορῶ νὰ κάμω διὰ σέ; Ὁμίλει.

— Ἐξοχώτατε, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ πάρω ἐν τάγμα πεζικοῦ καὶ βίαν διμοιρίαν Κοζάκων

1. Κόρη ἐτέρου φρουράρχου, ἣν βιάσας πρῶτον ἀπέκτεινεν ὁ Πουγάτσεφ.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΕΚ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Καὶ πάλιν περὶ ἠλεκτρισμοῦ. — Πλεονέκτημα σπουδαῖον αὐτοῦ εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν δυνάμεων. — Ἐπὶ ἐνὸς τηλεγραφικοῦ σύρματος τρέχουσι χιλιάδες ἱππων δυνάμεως. — Ἐταιρία εἰς παραγωγὴν καὶ διανομὴν δυνάμεων ἐν ταῖς διαφόροις πόλεσι. — Χρησιμοποίησις τῶν μέχρι τοῦδε ἀπολλυμένων δυνάμεων τῶν παραγομένων ἐν τῇ πέρῃ ἡμῶν φύσει. — Πρώτη μελέτη πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῶν ἐν τῇ πόλει τῆς Γενεύης. — Ἐπιτυχὴ πειράματα ἐν Παρισίῳ τοῦ Μαρκέλλου Δεπρὲ ἐνὸς ἐπιτροπῆς τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. — Τὸ πρῶτον ἠλεκτροκίνητον αερόστατον. — Ἠλεκτρικὴ εὐμετακόμιστος λύχνα εἰς οἰκιακὴν χρῆσιν. — Μικροσκοπικὴ ἠλεκτρικὴ λύχνα ἐν καρφῶν λαίμοσέτου. — Ὁριστικὴ σύστασις τῆς ἐν Παρισίῳ κεντρικῆς διεθνούς ἠλεκτρικῆς ἐταιρίας.

Ὁ ἠλεκτρισμὸς εἶναι τὸ μέγα ζήτημα τῆς ἐποχῆς μας: ἡ προσοχὴ πάντων εἶναι ἐστραμμένη πρὸς αὐτόν, ὅστις μετ' ὀλίγον καθίσταται ἡ ψυχὴ τοσαύτης προόδου.

Ἐν δυσὶν ἐπανειλημμένοις χρονικοῖς ἐπραγματεύθημεν περὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ νεωτέρων προόδων, καὶ δὲν εἴμεθα ἐτι ἢ εἰς τὴν ἀρχὴν. Ἐὰν δ' ἀπεπειρώμεθα νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴν καὶ τῶν ἐλαχίστων ἐφαρμογῶν αὐτοῦ τῶν τε ὑφισταμένων καὶ τῶν μελετωμένων γενέσθαι, πῶσας στήλας τῆς «Ἐστίας» δὲν ἠθέλομεν ἀναγκασθῆ νὰ πληρώσωμεν!

* *

Ἐν τῇ προηγουμένῃ ἡμῶν διατριβῇ εἶδομεν, ὅτι ἡ ἐν τοῖς σταθμοῖς παραγομένη δύναμις διὰ τῶν δυναμοηλεκτρικῶν μηχανῶν τοῦ Siemens ἐπέμπετο μακρὰν εἰς τὰ ἠλεκτροκίνητα tramways διὰ τῶν σιδηρῶν τροχιῶν, ἢ διὰ μεταλλικοῦ σύρματος.

Ἰδοῦ λοιπὸν ἐν πλεονέκτημα ἀξιόλογον, σπουδαῖον τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, οὗτινος ὁ ἀτμὸς στερεῖται.

Ὁ ἀτμὸς δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἢ ἐπὶ τοῦ τόπου, ἔνθα παράγεται.

Ἐὰν ἐπεσεφῆθητε ποτὲ ἐργοστάσιόν τι ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια ἐπιδεικτικῶς ἐξαγγέλλουσι τὴν ὑπαρξίν των μακρόθεν διὰ στροφαλίγων μελανωποῦ καπνοῦ ἐξ ὑψιδμητων καπνοδοχῶν ἀναθρόσκοντος, οἱ διευθυνταὶ αὐτοῦ ἐπέδειξαν βεβαίως ὑμῖν τὴν βαρεῖαν καὶ θορυβώδη ἀτμομηχανήν, τὴν παράγουσαν τὴν δυνάμιν τῶν τῶσων ἵππων ἀτμοῦ. Ἡ δύναμις λοιπὸν αὕτη τῆς ἀτμομηχανῆς στρέφει πρῶτην τινὰ παρ' αὐτὴν κειμένην τροχαλίαν, ἣτις διὰ τινος περιβαλλόντος ἱμάντος στρέφει διὰ τοῦ πηλαινοεργασμοῦ (va-et-vient) αὐτοῦ δευτέραν τροχαλίαν, μεταδίδουσαν τὴν κίνησιν εἰς τὰς διαφόρους μηχανὰς τοῦ ἐργοστασίου.

Ἡ δευτέρα τροχαλία αὕτη ἀπέχει ἐκ αἰτῆς πρώτης μόνον δεκάδα τινὰ μέτρων. Ἄρα ἡ δύ-

διὰ νὰ ὑπάγω νὰ κυριεύσω τὸ Βελογόρσκ.» Ὁ στρατηγὸς με ἐκύτταξεν ἀτενῶς, ὑποθέτων ἀναμφιβόλως ὅτι ἔχασα τὸν νοῦν, καὶ δὲν ἠπατάτο παραπολύ.

«Τί; τί; νὰ κυριεύσῃς τὸ φρούριον Βελογόρσκ; εἶπεν ἐπὶ τέλους.

— Σὺς ἐγγυῶμαι περὶ τῆς ἐπιτυχίας, ἐπανελάθον παραφόρως, ἀφήσατέ με μόνον νὰ κάμω ἐξόδον.

— Ὅχι, νέε μου, εἶπεν ἐκεῖνος ἀνανεύσας. Εἰς τόσον μεγάλην ἀπόστασιν ὁ ἐχθρὸς θὰ σας ἀπέκοπτεν εὐκόλως πᾶσαν συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ κυρίου στρατηγικοῦ σημείου, καὶ οὕτω θὰ κατώρθου εὐκολώτατα νὰ νικήσῃ μεγάλην καὶ ἀποτελεσματικὴν νίκην. Ἄμα διακοπῇ ἡ συγκοινωνία, βλέπετε. . . » Κατελήφθη ὑπὸ φόβου ἰδὼν, ὅτι παρεσύρετο εἰς συζητήσεις περὶ ζητημάτων τῆς τακτικῆς, καὶ ἔσπευσα νὰ τὸν διακόψω.

«Ἐλάθον πρὸ μικροῦ, τῷ εἶπον, μίαν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὴν κόρην τοῦ λοχαγοῦ Μιρονῶφ. Μοῦ ζητεῖ βοήθειαν. Ὁ Σβαμπρίνης τὴν βιάζει νὰ γείνη σύζυγός του.

— Ἀλήθεια! Ὡ! αὐτὸς ὁ Σβαμπρίνης εἶναι πολὺ ἐλεεινὸς ἀνθρώπος! Ἄν μοῦ πέσῃ ἔστὰ χεῖρα, θὰ τὸν στείλω ἀμέσως εἰς τὸ στρατοδικεῖον καὶ εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας θὰ τὸν τουφεκίσωμεν εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ φρουρίου. Ἄλλ' ὡς τότε πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπομονήν.

— Νὰ ἔχωμεν ὑπομονήν! ἀνέκραξα ἐκτὸς ἐμαυτοῦ. Ἄλλ' ἔως τότε αὐτὸς θὰ βιάσῃ τὴν Μαρίαν.

— Ὡ! ἀπεκρίθη ὁ στρατηγός. Αἶ καὶ με τοῦτο τί; δὲν θὰ πάθῃ δὲ πολὺ μεγάλο δυστύχημα. Προτιμότερον δι' αὐτὴν εἶναι νὰ γείνη σύζυγος τοῦ Σβαμπρίνη, ὁ ὁποῖος ἠμπορεῖ τώρα νὰ τὴν προστατεύῃ. Καὶ ὅταν τὸν τουφεκίσωμεν, τότε μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, θὰ εὕρεθον οἱ ἀρραβωνιστικοί. Αἱ νόστιμοι νέαι χῆραιδὲν μένουσιν πολὺν καιρὸν ἀνύπανδροι. Θέλω νὰ εἶπω πῶς μία χήρα εὕρισκει εὐκολώτερον ἄνδρα.

— Προτιμότερος ὁ θάνατος, εἶπον παραφόρως, παρὰ νὰ τὴν ἀφήσω εἰς τὸν Σβαμπρίνην.

— Ἄ! μπά! εἶπεν ὁ γέρον, τώρα καταλαμβάνω! φαίνεται πῶς εἶσαι κτυπημένος διὰ τὴν Μαρίαν Ἰβανόνναν. Τότε ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα. Καύμενο παιδί! Ἄλλὰ τί νὰ σοῦ κάμω; δὲν ἠμπορῶ πάλιν νὰ σοῦ δώσω ἐν τάγμα καὶ πενήκοντα Κοζάκους. Ἡ ἐστρατεία αὕτη εἶναι παράλογος, καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀναλάβω τὴν εὐθύνην.

Ἐταπεινώσα τὴν κεφαλὴν ἀπελπας. Αἰφνης ἰδέα τις μοὶ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν μου, ὅποια δέ τις ἦτο αὕτη ὁ ἀναγνώστης θὰ ἴδῃ ἐν τῷ ἐπομένῳ κεφαλαίῳ, καθὼς ἔλεγον οἱ παλαιοὶ μυθιστοριογράφοι.

[Ἐστία συνεχίζεται].

**Π.

ναμίες τῶν ἀτμομηχανῶν δὲν μεταφέρεται διὰ τῶν δύο τροχαλιῶν καὶ τοῦ συνδέοντος αὐτὰς ἱμάντος, ἢ μάλιστα εἰς προκείμενόν τι διαμερίσματος, εἴτε εἰς ὑπερκειμένην ὄροφον.

Πλὴν ἡ δύναμις, ἡ διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ παραγομένη, εἶδμεν ὅτι στέλλεται πολὺ μακρὰν. Ὅποια λοιπὸν μεταμρφώσεις δὲν ἐπιφυλάσσεται μετ' ὀλίγον διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ αὐτοῦ. Δὲν μένει ἢ τὰς δύο τροχαλίας ν' ἀντικαταστήσῃσι διὰ δύο δυναμοηλεκτρικῶν μηχανῶν καὶ τῶν ἱμάντα τῶν δέκα μέτρων δι' ἠλεκτρικοῦ σύρματος χιλιάδων μέτρων καὶ ἰδοῦ μεταφερομένην τὴν δύναμιν τῆς ἀτμομηχανῆς εἰς πολλὰ χιλιόμετρα μακρὰν!

Εἶναι τοῦτο ἀρὰ γε δυνατόν;

***

Ἡ πραγματοποίησις αὕτη ἤθελε φανῆ ἀληθῶς θαύμα, ἂν μὴ ἤμεθα σήμερον ἐν πλήρει αἰῶνι τῶν θαυμάτων!

Καὶ ὄντως, δι' ἐνὸς τηλεγραφικοῦ σύρματος θὰ πέμπωνται εἰς τὸ μέλλον ὄχι πλέον τηλεγραφημάτων, ἀλλὰ δυνάμεις διατηροῦσαι ὀλόκληρα ἐργοστάσια μιᾶς πόλεως.

Διὰ τοῦ σύρματος κατὰ βούλησιν θὰ δυνάμεθα νὰ στέλλωμεν μακρὰν, νὰ διανέμωμεν δεξιόθεν, ἀριστερόθεν, πανταχοῦ, δυνάμεις ἰκανὰς εἰς συντήρησιν πλήθους διαφόρων μηχανῶν. Διότι ἀπὸ τοῦ γορδίου δεσμοῦ λυθέντος, τί θέλει κωλύσει ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ν' ἀπολύωμεν νὰ τρέχωσιν ἐπὶ ἐνὸς λεπτοῦ σύρματος χιλιάδας ἵππων δυνάμεις;

Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο ὄνειρον!

Ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐν Παρισίοις ἠλεκτρικῇ ἐκθέσει ἡ πραγματικότης ἦτο ψηλαφητὴ, προσιτὴ εἰς πάντας τοὺς ἐπισκέπτας. Εἰκοσιεπτὰ ραπτικά μηχαναὶ εἰς διαφόρους θέσεις τοῦ εὐρέος μεγάρου τῆς ἐκθέσεως τοποθετημέναι καὶ συγκοινωνοῦσαι διὰ τοῦ μηχανήματος τοῦ Δεπρέ εἰργάζοντο θαυμασίως καὶ κανονικώτατα διὰ τῶν πεμπομένων πρὸς αὐτὰς διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ σύρματος δυνάμειν. Ἦτο δὲ δυνατόν πρὸς τούτοις δι' ἐπιτηδείων ἐλατηρίων νὰ διακοπῆ ἡ ἐργασία εἰς τινὰς τῶν ραπτικῶν αὐτῶν μηχανῶν, χωρὶς αἱ ἄλλαι ἐν τούτοις νὰ ἐπηρεασθῶσι κατ' ἐλάχιστον εἰς τὴν κανονικότητα τῆς ἐργασίας των.

Ἐπίσης διὰ τοῦ αὐτοῦ μηχανήματος τοῦ Δεπρέ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ διετηροῦντο καὶ ἄλλαι μηχαναὶ, ὡς διαπριστικαὶ, διατηρητικαὶ τῶν μετάλλων, ρυκανιστικαὶ, τριβητικαὶ κλπ. καὶ τέλος ἠλεκτροκίνητα μουσικὰ ὄργανα.

***

Οὕτω λοιπὸν δὲν ἔπρεπον πολὺ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν μεγάλαί ἐταιρίαι σχηματίζονται ἐν ταῖς διαφόροις πόλεσιν θέλουσιν ἰδρῦσαι μέγα

κέντρον παραγωγῆς δυνάμειν, ἢν εἶτα θέλουσι διανέμει κατὰ τὰς ἀνάγκας ἐκάστου ἰδιώτου εἰς ὀλοκλήρους συνοικίας ἀκριβῶς ὡς διανέμουσι σήμερον τὸ φωταερίον. Θὰ δύνασθε δὲ τότε καὶ ὑμεῖς νὰ λαμβάνητε, ὅσῃν θέλετε, δύναμιν, λογιζομένην δι' ὄργανον, ὡς τὸ νῦν γαζόμετρον, διὰ τὴν κίνησιν τῆς ραπτικῆς σας ἢ ἄλλης οἰασθητοῦ μηχανῆς. Ἐν δὲ νῦν ταράττη τὴν ἡσυχίαν καὶ τὸν ὕπνον ὑμῶν ὁ ἀνιλεῖς θόρυβος ἀτμομηχανῆς γείτονός τινος ἐνοχλητικοῦ, δὲν θέλει ἴσως βραδύνει ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἐν τηλεγραφικῶν σύρματι εἰσδύον ἐκεῖ θέλει κομίσαι σὺν τοῖς ἵπποις δυνάμειν καὶ τὴν πλήρη ἰκανοποίησιν καὶ εὐχαρίστησιν ὑμῶν.

***

Δὲν εἶναι δὲ ἀνάγκη, ἵνα αἱ δυνάμεις παράγονται πάντοτε ἐξ ἠλεκτρικῶν μηχανῶν ἢ ἐξ ἠλεκτρικῶν συμπυκνωτήρων, ὅπως μεταφέρωνται διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ σύρματος μακρὰν ὄχι! Ὅποιαδήποτε δύναμιν, ὅθενδήποτε προερχομένην, εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιήσωμεν καὶ μεταφέρωμεν κατὰ θέλησιν διὰ τῶν μεσολαβουσῶν καταλλήλων ἠλεκτρικῶν συσκευῶν.

Πᾶσαν παραγομένην δύναμιν εἴτε ἐξ ἀτμομηχανῶν, εἴτε ἐκ μηχανῶν ἐνεργουσῶν διὰ τοῦ συμπυκνωμένου ἀέρος, εἴτε ἐκ καταρρακτῶν ποταμῶν, περισυλλέγοντες ἐν δυναμοηλεκτρικῇ μηχανῇ θέλομεν πέμψαι ἐκ ταύτης δι' ἠλεκτρικοῦ σύρματος μακρὰν εἰς ἐτέραν δυναμοηλεκτρικὴν μηχανήν, ἥτις οὕτω θέλει τίθεσθαι εἰς ἐνέργειαν καὶ παράγει δύναμιν κινήτηριον χρησιμοποιουμένην κατὰ βούλησιν.

Οὐδὲν πλέον περὶ ἡμᾶς θὰ χάνεται, οὐδεμίαν δύναμιν ὑπὸ τῆς φύσεως θὰ παράγεται εἰς μάτην. Ὁ ἀνεμος αὐτὸς δὲν θέλει πνέει τοῦ λοιποῦ ἀνωφελῶς· ἡ δύναμις τῶν ἀστράτων καὶ ἰδιοτρόπων ρευμάτων αὐτοῦ θέλει χρησιμοποιεῖσθαι· οἱ ποταμοὶ, οἱ χείμαρροι, οἱ καταρράκται, ὅσον δήποτε καὶ ἂν κείνται μακρὰν ἐκ τῶν κέντρων τῶν πόλεων, θέλουσι χρησιμεύει· τὸ παρεμβλλόμενον σύρμα θέλει εἰσδύει πανταχοῦ.

***

Οὕτως ὁ Νιαγάρας ἐν Ἀμερικῇ, ὅστις πίπτει ἐξ ὕψους 50 μέτρων καὶ παράγει δύναμιν ὑπολογιζομένην εἰς 2 ἑκατομμύρια ἵππων ἀτμοῦ, θέλει μετ' ὀλίγον χρησιμοποιεῖσθαι ἐκεῖ ἐν Νέξ Ὑόρκη καὶ ταῖς ἄλλαις μεγαλοπόλεσι τῆς βορείας Ἀμερικῆς.

Ἐπίσης αἱ δυνάμεις αἱ παραγόμεναι ὑπὸ τῶν καταρρακτῶν τῶν ἐκ τῶν Ἀλπεων πηγάζοντων μεγάλων εὐρωπαϊκῶν ποταμῶν, οἷον τοῦ Ῥήνου, τοῦ Ῥοδανῶ καὶ ἄλλων, θέλουσι χρησιμοποιεῖσθαι ἐν Παρισίοις, Βερολίνῳ, Βιέννῃ, καὶ ἄλλαχοῦ.

Τὸν παρελθόντα μάλιστα μῆνα Σεπτέμβριον ἐγένετο ἐν τῇ ἐνταῦθα Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν σπουδαιότατη ἀνακοίνωσις, καθ' ἣν ἡ πόλις τῆς Γενεύης ἐν Ἑλβετίᾳ πρώτη ἐσκέφθη νὰ ἐπωφεληθῆ τῆς προόδου αὐτῆς.

Ὁ Ῥοδανὸς ποταμὸς ἐγκαταλείπων τὴν λίμνην Léman, πρὸ ἣν κείται ἡ πόλις τῆς Γενεύης, σχηματίζει καταρράκτην, οὗ ἡ δύναμις ὑπολογίζεται εἰς 7 περίπου χιλιάδας ἵππων ἀτμοῦ. Ἦδη λοιπὸν μελετᾶται, ὅπως ἡ μέχρι τοῦδε ἀπολλυμένη αὕτη σπουδαία δύναμις τοῦ καταρράκτου, χρησιμοποιηθῆ εἰς τὴν πόλιν διὰ τὴν διατήρησιν τῶν διαφόρων ἐργοστασίων τῆς.

Ἐπίσης ἀπὸ τινος ἐνταῦθα ἐν διαφόροις ἐργοστασίοις ἐπωφελοῦνται τῶν ἀτμομηχανῶν τῶν, ἵνα δι' ἠλεκτρικοῦ σύρματος πέμψωσι κινήτηριους δυνάμεις εἰς παρακειμένους ἀποστάσεις, ἃς ἐκεῖ χρησιμοποιοῦσι κατὰ τὰς διαφόρους αὐτῶν ἀνάγκας.

***

Ἐπὶ τῆς λύσεως τοῦ μεγάλου τούτου ἐπιστημονικοῦ προβλήματος τῆς χρησιμοποιήσεως μακρὰν διὰ τῶν ἠλεκτρικῶν συσκευῶν οἰωνδήποτε δυνάμειν πρὸ καιροῦ καταγιγόμενος ὁ κ. Μάρκελλος Δεπρέ καὶ φθάσας εἰς σημεῖον εὐάρεστον, ἐσχάτως ἐποίησε τὰ πειράματα αὐτοῦ ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ἐκλαχθείσης πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν.

Ὁ κ. Δεπρέ εἶχε τοποθετήσῃ μηχανήν, ἥτις παρήγαγεν, ἀδιάρρονον διὰ ποίου μέσου, δύναμιν 9 ἵππων. Παραπλευρῶς ταύτης ὑπῆρχεν ἐτέρα μηχανὴ κινήτηριος, ἥτις συνεκοινωνεὶ μετὰ τῆς πρώτης διὰ μεσολαβήσεως τῶν ἠλεκτρικῶν συσκευῶν οὕτως, ὥστε κυρίως ἀπέργεν αὐτῆς 17 χιλιόμετρα, διότι πράγματι τὸ ἠλεκτρικὸν σύρμα, ὅπερ συνέδεεν αὐτὰς εἶχε μήκος 17 γμ. Αἱ μηχαναὶ αὗται ἐτέθησαν πλησίον ἀλλήλων πρὸς τὸν σκοπὸν μόνον, ὅπως ἡ παρατήρησις τῆς ἐπιτροπῆς ἦ ἀμεσος.

Ἄν καὶ αἱ μηχαναὶ αὗται δὲν ἦσαν ἰκανῆς τελειότητος, ἐν τούτοις τὰποτελέσματα κατὰ τὴν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἀνακοίνωσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἦσαν σπουδαιότατα.

Ἡ παραγομένη δύναμις 9 ἵππων ὑπὸ τῆς πρώτης μηχανῆς, ἀπορροφωμένη ὑπὸ τῶν ἠλεκτρικῶν συσκευῶν καὶ μεταφερομένη διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ σύρματος τῶν 17 γμ. εἰς τὴν δευτέραν μηχανήν παρήγαγεν ἐν αὐτῇ ἐργασίαν 5 περίπου ἵππων.

Ἡ ἀπώλεια τῶν δυνάμειν κατὰ τὴν μεταφορὰν ταύτην φαίνεται ἐκ πρώτης τάξεως μεγάλη· πλὴν ἀπ' ἐνὸς αἱ μηχαναὶ δὲν ἦσαν καλῶς καὶ μετὰ προσοχῆς κατασκευασμέναι, καὶ ἀπ' ἐτέρου τὸ ἐλαττωμα τοῦτο δὲν εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ θεραπευθῆ.

***

Ὅτι προσβλέπομεν ἐν τῇ δευτέρᾳ διατριβῇ μας περὶ ἠλεκτρισμοῦ πρὸ ἐνός καὶ ἡμίσεος μηνός (31 Αὐγούστου) ἐπραγματοποιήθη προχθὲς μάλιστα.

Εἶχομεν ὄνειροπολήσει τὴν ἀνακάλυψιν τῆς διευθύνσεως τῶν ἀεροστάτων διὰ τοῦ ἠλεκτροκινήτηρος, καὶ τὸ ὄνειρον ἡμῶν αὐτὸ ἤδη λαμβάνει σάρκα. Τὸ πρῶτον πείραμα πρὸς τοῦτο, ὅπερ θέλει μείνει ἀξιωματικόν εἰς τὰ χρονικά τῆς ἐπιστήμης, ἐγένετο πρὸ τινῶν μάλιστα ἡμερῶν (8 Ὀκτωβρίου) ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Τισσανδιῆ.

Τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτῶν σάφρις, ἐκ λεπτοῦ ἰνδοκαλάμου πεπλεγμένον ἐν ἐκρέματο ἐξ ἀεροστατικῆς σφαιρῆς ἐπιμήκους ἐν εἴδει μεγάλου ἰχθύος 28 μέτρων τὸ μήκος καὶ 9 μέτρων τὸ πλάτος ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς.

Τὸ ἐπιμήκους τοῦτο ἀερόστατον πεπληρωμένον καθαροῦ ὑδρογόνου ἔφερεν ἐν αὐτῷ μηχανὴν δυναμοηλεκτρικὴν καὶ μίαν συστοιχίαν ἠλεκτρικῆς στήλης διὰ διττοχρωμικοῦ κάλλους, αἵτινες ἐκίνοῦν ἑλικά τεθειμένην ὀπισθεν τῆς ἐπιμήκους σφαιρῆς καὶ διευθύνουσαν τὴν ὄλην ἐναέριον γαῦν.

Αἱ ἐλπίδες τῶν κατασκευαστῶν δὲν ἐπληρώθησαν ἐντελῶς βεβαίως, ὡς εἰς πάντα τὰ πρῶτα πειράματα· πλὴν τὰποτελέσματα εἰσὶν ἐντελῶς ἐνθαρρυντικὰ καὶ οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἀφίνουσιν, ὅτι θέλουσι ποτὲ ἐπιτύχει πληρέστατα.

Οἱ δύο οὗτοι ἀδελφοὶ ἀνήλθον μετὰ τοῦ ἀεροστάτου αὐτῶν εἰς ὕψος 500 μέτρων, ἀνωθεν τοῦ δάσους τῆς Βουλωνίας, τοῦ εἰς τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς πόλεως τῶν Παρισίων κειμένου καὶ ἐκεῖ ἐξετέλεσαν πειράματα τῆς κατὰ βούλησιν διευθύνσεως τῆς ἀεροπόρου νηὸς των, παρεκκλίναντες πολλάκις δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν τῆς φορῆς τοῦ ρεύματος τοῦ ἀνέμου.

Οὕτω λοιπὸν οἱ ἀδελφοὶ Τισσανδιῆ τέμνουσιν ἤδη τὴν ὁδὸν πρὸς τὰ ἠλεκτροκίνητα ἀεροναυτικὰ πειράματα.

***

Ἀνεφέρωμεν ἀνωτέρω τὴν ἠλεκτρικὴν στήλην διὰ τοῦ διττοχρωμικοῦ κάλλους.

Τοῦτο μὲν ὑπενθυμίζει νέον ἤδη εὐφύεστατον σχέδιον ἠλεκτρικῆς στήλης διὰ τοῦ διττοχρωμικοῦ κάλλους, ἥτις κατὰ πρῶτον ἐκτεθεῖσα κατὰ τὴν τὸ παρελθὸν θέρος ἐκθεσιν τῆς γαλλικῆς πόλεως Caen ἐβραβεύθη ἐπαξίως.

Εἶναι δ' αὕτη ἐξαιρετος, διότι ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς τῆς εἶναι ἐπιτηδείωτατος καὶ ταχέως θέλει εἰσαχθῆ εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὸν οἰκιακὸν ἠλεκτρικὸν φωτισμὸν, ὡς καὶ δι' ἄλλας οἰκιακὰς χρήσεις. Ἐν σμικρῷ ὄγκῳ φέρει πολλὰ ἠλεκτρικὰ στοιχεῖα, ἢ διατήρησις τῶν ὁποίων δὲν εἶναι πολὺ δαπανηρὰ.

***

Διὰ τοῦ εὐφυοῦς τούτου ὀργάνου ἢ ἠλεκτρι-
κῶν στοιχείων ἐπενοήθη καὶ κατασκευάσθη ὅ-
πως νεωστὶ οἰκιακὴ ἠλεκτρικὴ λυχνία, ἥτις,
ὡς καὶ πᾶσα κοινὴ λυχνία, εἶναι εὐμετακόμι-
στος πανταχοῦ τῆς οἰκίας, ἥτις δύναται νὰ ἐ-
νεργῇ ἐπὶ 20 περίπου κατὰ συνέχειαν ὥρας
μετὰ ἐντάσεως τριῶν καὶ πλέον κηρίων, καὶ ἡ-
τις δὲν εἶναι δαπανηρότερα τοῦ ἀεριοφωτός.

Οὕτως ἐντὸς τοῦ ὑποβάθρου τῆς λυχνίας τί-
θεται ἡ ἠλεκτρικὴ στήλη ἐξ στοιχείων. Διὰ
μέσου δὲ ὀδοντωτοῦ τινος κρεμαστήρος, οὗ οἱ
ὀδόντες ἐγγομποῦνται ἐντὸς κοχλίου, ὡς καὶ εἰς
τὰς κοινὰς λυχνίας, δυνάμεθα κατὰ βούλησιν
νὰ ὑψώμεν τὰ ἐλάσματα τοῦ ψευδαργύρου ἐκ-
τὸς τῆς ἐν τῷ ἀγγεῖῳ διαλύσεως, ὅταν δὲν θέ-
λωμεν νὰ λειτουργῇ ἡ λυχνία, καὶ ὅπως ἀπο-
φύγωμεν τὴν ταχέαν φθορὰν αὐτῶν.

Τοιοῦτοτρόπως δυνάμεθα, ὅταν θέλωμεν, νὰ
θεώσωμεν εἰς ἐνέργειαν τὴν λυχνίαν. Στρέφο-
μεν τὸν κοχλίον, ὁ ὀδοντωτὸς κρεμαστήρ κα-
τέρχεται, τὰ ἐκ ψευδαργύρου ἐλάσματα ἐμβυ-
θίζονται ἐν τῇ διαλύσει τοῦ ἀγγείου, μεταξὺ
τῶν πλακιδίων τοῦ ἀνθρακός, καὶ τὸ ὅλον μη-
χάνημα λειτουργεῖ, ἡ δὲ ἐξ ἀνθρακός θρυαλλίς
τῆς λυχνίας ἀναφλέγεται. Τούναντίον δὲ ὅταν
στρέφωμεν ἀντιθέτως τὸν κοχλίον, ὁ ὀδοντωτὸς
κρεμαστήρ ἀνέρχεται, τὰ ἐκ ψευδαργύρου ἐλά-
σματα ἐξέρχονται τῆς διαλύσεως, ἡ δὲ ἠλε-
κτρικὴ φλόξ ἀύθαρει σβέννυται.

Ἢδη ὅσον ἀφορᾷ τὴν μορφήν καὶ τὸ σχῆμα
τοῦ ἀνω τοῦ ὑποβάθρου τμήματος τῆς λυχνίας
δύναται νὰ κατασκευάζηται κατὰ βούλησιν καὶ
κατὰ τὴν ἰδίαν εὐφυίαν τοῦ κατασκευαστοῦ, ὡς
π.χ. ἡ ἐξ ἀνθρακός θρυαλλίς δύναται νὰ κρα-
τῆται ἐν τῇ χειρὶ ἀγάλματος τινός καὶ ἰδίᾳ
τῆς ἐλευθερίας φωτιζούσης τὸν κόσμον, ὅπως
ἐφάντασθη κατὰ πρῶτον ὁ ἐφευρετὴς τοῦ εἴ-
δους τούτου τῆς λυχνίας.

Καθ' ἣν στιγμὴν γράφομεν τὴν περιγραφὴν
τῆς λυχνίας ταύτης, αὕτη δὲν κατέστη ἐπι-
κτῆμα τοῦ κοινοῦ, εὐρίσκεται εἰσέτι ἐν τοῖς ἐρ-
γαστηρίοις τῶν σκαπανέων τῆς ἐπιστήμης καὶ
τῆς προόδου καὶ ἀναμένει ἐκεῖ μόνον ὀλίγας
τελευταίας τελειοποιήσεις, ὅπως παραδοθῇ εἰς
τὴν κοινὴν χρῆσιν.

***

Τὰ ἐν τοῖς πρώτοις χρονικοῖς ἡμῶν μνημε-
νευθέντα ἠλεκτρικὰ κοσμήματα νεωστὶ ἐπλου-
τίστησαν δι' ἐνός ἐπι τοιούτου κοσμήματος πρω-
τοτύπου καὶ εὐφυστάτου.

Ἄμερικανὸς τις γνωστὸς διὰ τὰς σπουδαίας
μελέτας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός ἐφάν-
τασθη καὶ κατασκεύασε καρφίδα λαίμοδέτου,
ἥς ἡ κεφαλὴ μεγάλη ὡς μέσου μεγέθους μαρ-
γαρίτης εἶναι οὐδὲν ἄλλο ἢ μικροσκοπικὴ ἠλε-
κτρικὴ λυχνία.

Ὁ λυχνίσκος οὗτος συγκοινωνεῖ διὰ μεταλλ-
ικοῦ ἀφανοῦς νηματιδίου μετὰ μικροῦ συμ-
πικνωτήρος κεκρυμμένου ἐντὸς θυλακίου τινός
τοῦ ὑπενδύτου, ὅστις δύναται νὰ τρέφῃ τὸν
σπινθηρίζοντα τούτον λυχνίσκον 5 συνεχεῖς
ὥρας.

Οἱ ἀδάμαντες αὐτοὶ ὠχρῶσι πρὸ τοῦ μι-
κροσκοπικοῦ τούτου ἡλίου.

***

Πρὶν ἔτι σήμερον περατώσωμεν τὰ ἠλεκτρι-
κά μας, ἀναγγέλλομεν τὴν ὀριστικὴν σύστασιν
ἐνταῦθα τῆς Διεθνοῦς ἠλεκτρικῆς Ἑταιρίας,
περὶ ἧς ἠνεφέραμεν ἤδη εἰς προηγούμενον ἀρ-
θρον μας. Ἡ ἑταιρία προσέφερε τὴν τιμητικὴν
τοῦ Προέδρου αὐτῆς ἔδραν πρὸς τὸν λόγιον ὑ-
πουργόν τῶν τεχνολογιῶν καὶ τηλεγράφων κ.
Cochery, ὅστις προθύμως ἀπεδέξατο τὴν τιμὴν
ταύτην καὶ αὐθορμήτως παρεχώρησε διαμέρι-
σμα τοῦ ὑπουργείου του διὰ τὴν προσωρινὴν
ἐγκατάστασιν τοῦ γραφείου τῆς ἑταιρίας.

Εἰς τὴν ἑταιρίαν ταύτην, ἥτις περιλαμβάνει
πολλοὺς ἀκαδημαϊκοὺς καὶ ἄλλους ἐξέχον-
τας ἐπιστήμονας, εἰσὶ δεκτοὶ ὡς μέλη ἐλευθέ-
ρως πᾶς Γάλλος ἢ ξένος, ὅστις ὑπὸ οἰονδήποτε
τίτλον, ἐνδιαφέρεται εἰς τὴν πρόοδον τοῦ τε-
θεωρητικοῦ καὶ ἐφαρμοσμένου ἠλεκτρισμοῦ.

Ἡ ἐτησίαι εἰσφορά τῶν μελῶν εἶναι εἴκοσι
φράγκα.

Τούτο εἰς γνώσιν τῶν ἡμετέρων ἐν Ἑλλάδι
ἐπιστημόνων καὶ ἐνδιαφερομένων!

Παρίσις, 19 Ὀκτωβρίου (ἔ.ν.) 1883.

Φ*

ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΔΕΣ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς πόλεως τοῦ Βερο-
λίνου ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἐμπόρου Δ... εὐρίσκον-
ται τὰ ἐξῆς τρία γράμματα τοῦ ἀλφάβητου ὡς
ἐπίγραμμα:

P. P. P.

Τὰ τρία ταῦτα γράμματα ἀποτελοῦσι τέσ-
σρας φράσεις, ὧν ἡ ἐρμηνεία εἶναι ἡ ἀκόλουθος:

Piper peperit pecuniam.
Pecunia peperit pompam.
Pompam peperit pauperiem.
Pauperies peperit pietatem.

ἢτοι

Π. Π. Π.

Πέπερι παρήγαγε πλοῦτον.
Πλοῦτος παρήγαγε πολυτέλειαν.
Πολυτέλεια παρήγαγε πένιαν.
Πένια παρήγαγε πίστιν.

N. I. A.

ΠΛΟΙΑ ΕΚ ΧΑΡΤΟΥ

Ἄνεφέραμεν ἄλλοτε τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ
χάρτου εἰς κατασκευὴν τροχῶν, τροχιῶν σιδη-
ροδρομικῶν καὶ ἄλλων ἀντικειμένων. Ἴδου νῦν
μνησθόμεν τὴν ἐξ αὐτοῦ κατασκευὴν καὶ . . .
πλοίων. Ἐν τοιοῦτον χαρτόπλοιοι, 20 ποδῶν
μῆκος ἔχον καὶ 5 πλάτος, κατασκευασθὲν ὑπὸ
γνωστῆς Ἑταιρίας ἐν Πιττσβούργῳ τῆς Ἀμε-
ρικῆς καθειλήθη πρὸ τινος ἐκ τῶν ναυπηγεί-
ων αὐτῆς, εἶνε δ' ἐντελῶς ἀδιάρροχον. Οἱ κα-
τασκευασταὶ τοῦ πρωτοφανοῦς τούτου πλοίου
θεωροῦσιν ὡς σπουδαῖον προτέρημα τοῦ συμ-
πεπισμένου χάρτου εἰς ναυπήγησιν πλοίων τὴν
ελαφρότητα αὐτοῦ. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νῦν ἔλ-
κει βῆρος ἀνευ τῆς μηχανῆς μόνον 1000 λι-
τρῶν. Ἐφωδιάσθη δὲ διὰ τελειότητος ἀτμομη-
χανῆς, ἐκτελούσης ἐν τῇ λειτουργίᾳ αὐτῆς 2
χιλιάδας στροφὰς κατὰ πᾶν λεπτόν, καὶ παρε-
χούσης οὕτω εἰς τὸ πλοῖον μεγίστην ταχύτητα.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Δύο ἀδελφάκι, γεροντοκόραϊ, ὀφείλουσι κατὰ
τινα δίκην νὰ δηλώσωσι τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἡ-
λικίαν τῶν ἐνώπιον δικαστοῦ, ὅστις τὰς γνω-
ρίζει ἐκ νηπιακῆς τῶν ἐπι ἡλικίας.

Ἡ νεώτερα, κόρη εἰλικρινῆς καὶ ἀνευ φιλαρ-
ρεσκείας, ὁμολογεῖ γενναίως τὰ 37 τῆς ἔτη.

Ἐρχεται ἔπειτα ἡ σεirà τῆς πρωτοτάκου,
ἥτις εἶναι λίαν φιλάρεσκος:

— Τί ηλικίαν ἔχετε, κυρία;

— Τριακονταεπὶ ἑπτὰ.

— Πολὺ καλὰ, λέγει μειδιῶν ὁ δικαστής.

Καὶ πρὸς τὸν γραμματέα στρεφόμενος, ὅς-
τις ἐγνώριζεν ἐπίσης τὰς δύο κυρίας, προσθέτει:

— Προσέξτε μὴ κάμτε λάθος! τὴν πρωτό-
τακον θὰ γράψετε νεωτέρα!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ὁ νοῦς τοῦ ἀσχολουμένου ἀνθρώπου εἶναι ὡς
οἰκία κατοικουμένη, ἐνῶ ὁ νοῦς τοῦ ἀργοῦ εἶναι
ὡς ἐρημον κτίριον· ὅταν δὲ εὐρίσκῃ ὁ πειρα-
σμός ἠνεωγμένους τὰς θύρας, εἰσέρχεται φέρων
μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ὄμιλον τῶν κακῶν σκέψεων.

Ταχύτερον σκληρύνεται ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώ-
που ἐν τῷ πλούτῳ ἢ ἐν ὧν ἐν τῷ βραζοντι ὑ-
δατι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πῶς κρίνουσιν οἱ Κινέζοι περὶ τηλεγράφου.
Οὐδαμῶς φαίνεται μετεβλήθησαν οἱ Κινέζοι με-
τὰ τούτων αἰώνων ἀπαρῶν. Ἄν ἄλλοτε εἴ-

χον ἐγείρει τὸ περιώνυμον σινικὸν τεῖχος ὅπως
διαχωρίσῃ αὐτοὺς τοῦ λοιποῦ κόσμου, ἂν ἐπὶ
χιλιετηρίδας στερεῶς ἐμειναν προσπεφυκότες εἰς
τὰς προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας τῶν, καὶ οἱ
σήμερον Κινέζοι μεθ' ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ
αἰῶνος εἰς ἃς ἀναγκάζονται ἐκόντες ἀκόντες νὰ
ὑποκύψωσιν, ἐν τούτοις ἀναμνηνησόμενοι τοῦ
ἀρχαίου μίσους αὐτῶν κατὰ παντός νεωτερι-
σμοῦ, διὰ δυσπίστου βλέμματος θεωροῦσι καὶ
τὰς εὐεργετικωτάτας ἐπι τῶν ἐπιστημονικῶν
ἀνακαλύψεων εἰσαγμένους εἰς Κίναν. Παραδειγ-
μα τούτου ἔστω ἡ ἐπομένη παραδοξολογία κρί-
σις περὶ τοῦ τηλεγράφου, ὃν ἐφημερίς τις τῆς
Σαγκάης τὸ Οὐράτιον Κράτος ἀποπειράται
ν' ἀποδείξῃ αὐτόχρομα... ἐπιζήμιον!

«Καὶ πρῶτον, γράφει, ἡ διὰ τηλεγράφου ἀν-
ταπόκρισις στοιχίζει πολὺ ἀκριβᾶ. Ἡύξησε τὰς
γενικὰς δαπάνας παντός ἐμπορικοῦ οἴκου ἀπὸ
2,000 εἰς 10,000 δολλάρ. κατ' ἔτος, ἀνευ ἰσο-
στάθμου ὠφελείας. Γίνεται αἰτία σπουδαιοτάτης
ἀπωλείας χρόνου· ἕνεκα τῆς ὑπερόγκου πληρω-
μῆς δι' ἑκάστην λέξιν συνετάχθησαν τηλεγραφι-
κοὶ κώδικες λίαν περιπλοκοί. Ἐπειδὴ ἐν τοῖς
κώδιξι τούτοις γίνεται χρῆσις ὅλων τῶν γλωσ-
σῶν, οἱ δὲ ὑπάλληλοι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τὰς
γινώσκωσιν ὅλας, τὰ λάθη εἶνε συχνότατα.

«Ἄλλοτε ἠκούομεν μετ' εὐχαριστήσεως τὸ
κανονοβύλημα τὸ ἀγγέλλον τὴν ἀφίξιν τοῦ ἀ-
τμοπλοίου, τὸ ὅσοιον ἐκόμιζε σωρὸν ἐφημερίδων
καὶ εἰδήσεων· ὁ τηλεγράφος κατέστρεψε τὴν ἀ-
πόλαυσιν ταύτην. Οὐδεὶς πλέον ὑπάρχει λογικὸς
συνειρμὸς ἐν ταῖς κατὰ τμήματα καὶ ῥάκη ἀ-
φικνουμέναις εἰδήσεσιν ἐκ τῶν ἐφημερίδων τῶν
Ἰνδιῶν, τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου ἢ τῆς Αὐστρα-
λίας, ἐνίστα μάλιστα συγχρόνως ἐξ ὅλων τού-
των τῶν χωρῶν ἡ ἀσυναρτησία καὶ ἡ ἀντίφασις
τῶν εἰδήσεων τούτων ἀφαιρεῖ συνήθως ἀπ' αὐτῶν
πᾶσαν σημασίαν. Ἄλλοτε ἠδυνάμεθα μεθοδικώ-
τατα νὰ παρακολουθώμεν τὰς λεμβοδρομίας τῆς
Ὀξωνίας, τοῦ Κάμπριτζ, τὰς ἵπποδρομίας τοῦ
Δέρβυ ἢ πάντα ἄλλον ὁμοίως φύσεως ἀγῶνα· σή-
μερον εἶνε γνωστὸν τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν, πρὶν
οὐδὲν λεπτομερῶς μάθωμεν περὶ τοῦ τρόπου τῆς
τελέσεως αὐτῶν, τὸ δὲ πνεῦμα ἡμῶν ἱκανοποι-
εῖται ἀκριβῶς ὅσον καὶ ὁ στόμαχός μας ἂν παρ-
εῖχομεν εἰς αὐτὸν ὀλίγον ἐκχύλισμα Λεϊβίχ
ἀντὶ πολυούφου γεύματος. Ὁ βίος θὰ ἦτο ἀσυγ-
κρίτως εὐαρεστότερος, ἐπιλέγει συμπεραίνων ὁ
συντάκτης τοῦ Οὐράτιου Κράτους, ἂν οἱ σο-
φοὶ δὲν εἶχον ἐπινοήσῃ τὸν ἠλεκτρικὸν τηλε-
γράφον».

Ἐχουσι συνειδήσιν τῶν περὶ αὐτὰ πράξεων
τὰ ζῶα, ἰδίᾳ δὲ τὰ κατοικίδια; Ὅταν λαμβά-
νωμεν παραδείγματα χάριν ἀλεκτορίδα τινὰ
ἀπὸ τοῦ ὀρνιθῶνος καὶ σφάζωμεν αὐτὴν πρὸ
τῶν ὀμμάτων τοῦ ἀλέκτορος, καὶ τῶν ἄλλων

ορνιθίων, άπκθεϊς μένουσιν ή φρίσσουν επί τῷ θεάματι ;

Τῆς ἐρωτήσεως ταύτης τήν άπάντησιν παρέχει ό ύπέρ πάντα άλλον κατάλληλος περιώνυμος Κλαύδιος Βερνάρδος, διὰ τοῦ ἐπομένου άνεκδότου.

«Κατεγινόμενη εἰς δύσκολόν τινά ἐργασίαν ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ μου, ολίγον απέχοντι ἀπό τοῦ ορνιθῶνος. Ἰσχυρά κραυγή τοῦ ἀλέκτορος, πολλάκις ἐπαναληφθεῖσα, με παρηνώχλει, ἐφ' ᾧ ἀπεφάσισα νά ἐπιβάλω σιγήν εἰς τόν θορυβώδη μου γείτονα· φθάσας εἰς τὰς κίγκλιδας τοῦ ορνιθῶνος, ἰδοῦ τί εἶδον· αἱ ἀλεκτορίδες πᾶσαι εἰς ὄμιλον ἦσαν συνηγμέναι με θλιβερόν ἦθος· ὁ ἀλέκτωρ ἀπεμακρύνθη αὐτῶν, προὐχώρησε πρός με καί θεωρῶν με άτενώς ἤρχιζε φωνάζων άγνοῶ τι, άλλ' οὔτως ὥστε ἐπέισθην ὅτι ἤθελε νά μαι εἶπη τι. Δέν θά ένόουν τίποτε, έννοεῖται, ἄν δέν παρετήρουν ὅτι ἀπό στιγμῆς εἰς στιγμήν ἔστρεψε τήν κεφαλήν του πρός γωνίαν τινά τοῦ ορνιθῶνος.

«Παρακλαυθήσας διὰ τοῦ βλέμματός μου τήν κίνησιν ταύτην διέκρινα ορνιθίον κατὰ γῆς κείμενον. Εἰσήλθον εἰς τόν ορνιθῶνα καί εἶδον ὅτι τοῦ ταλαιπώρου πτηνοῦ ἡ κεφαλή εἶχε συσφιγθῆ μετὰ δύο μεγάλων πετρῶν. Ἐνόμισα ὅτι εἶχεν ἀποθάνει, άλλὰ ἔξῃ ἀφήρσα μετὰ προσχῆς μίαν τῶν πετρῶν καί ἀνηγέσθη ζωηρῶς.

«Ὁ ἀλέκτωρ, πλησιάσας πρός ἐμέ, ἐτόνισεν ἀληθές χαρᾶς ἄσμα· αἱ ἀλεκτορίδες διεσκορπίσθησαν καί ὁ ορνιθῶν άνέλαβε πάλιν τήν κίνησιν αὐτοῦ καί τήν φαιδρότητα.

«Ἐπανήλθον εἰς τό ἔργον μου, σκεπτικός καί σχεδόν έντρομος. Καλῶς εἶχα ἴδει ἡ μήπως ἦτο άπατηλή τις ὀπτασμένη ;»

Ἐν τῷ μεγάλῳ δουκάτῳ τῆς Φιλλανδίας ἐγεννήθη ἀπό τινος νέας αίρεσις, τῆς ὁποίας τὰ μέλη αὐταπεκλήθησαν μετριοφρόνως καί κατ' ἐξοχήν καθαρῶς. Βάσις τῆς διδασκαλίας αὐτῶν εἶνε ὅτι ἡ γυνή εἶνε ὑπερέρα τοῦ άνδρός, καί αὕτη πρέπει νά διέπῃ καί κυβερνᾷ τήν οἰκογένειαν. Πανταχοῦ ὅπου εἰσήχθη ἡ νέα αίρεσις γυνή τις, ὑπό τῶν άλλων διοριζομένη, ένασκεῖ τήν άνωτάτην κυριαρχίαν καί ἔχει τό δικαίωμα νά ἐπιβάλλῃ παινᾶς καί τὰς άυστηροτάτας ἔτι. Τινές δέ τῶν γυναικῶν περιβάλλονται διὰ τοῦ άξιώματος τῆς ἐξαμολογητριάς, πάντες δέ οἱ μαθηταί τοῦ νέου δόγματος ὑποχρεοῦνται νά ἐξομολογῶνται εἰς αὐτάς ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος.

Τήν πρώτην Νοεμβρίου ἐπρόκειτο νά γείνη ἐν Βερολίνῳ, ἐν τῷ αὐτόθι μεγάρῳ τῆς βιομηχανίας, ἔκθεσις εἰδική ἐνδειγμένων πλαγγῶν (κουκλῶν). Πρός βράβεισιν τῶν καλλιτέρων τοιούτων προϊόντων, ἄτινα εἶνε ἡ χαρά τῶν παι-

δων, ὠρίσθησαν 3 βραβεῖα ἐκ 300, 200 καί 100 μάρκων, τὰ ὅποια άπονεμηθήσονται κατὰ τὰς άποφάσεις άγωνοδίκου Ἐπιτροπῆς ἐξ εἰδημόνων άνδρῶν συγκεκροτημένης. Πλήν δέ τοῦ χρηματικοῦ βραβείου δοθήσεται εἰς τὰ πρωτεύοντα καί δίπλωμα ἴδιον. Ὡς ἐκθέτει γενήσονται δεκτοί οὐ μόνον οἱ εἰς τόν κλάδον τοῦτον τῆς βιομηχανίας άσχολούμενοι, άλλὰ καί ἄλλοι ἰδιῶται φιλότεχνοι. Ἄξια σημειώσεως εἶνε ἡ ἔκθεσις αὕτη οὐ μόνον διὰ τήν πρωτοτυπίαν αὐτῆς, άλλὰ διότι ἀποβλέπει καί εἰς σκοπόν λίαν πρακτικόν, τουτέστι τήν βελτίωσιν καί τήν ἐπί τό καλλιτεχνικώτερον κατασκευήν τῶν προσφιλεστέρων παιγιδιῶν τῶν παιδιῶν.

Ἐπ' ἐσχάτων ἐγένοντο ἐν Βρυξέλλαις ἐπισημῶς τὰ ἐγκαινία τοῦ αὐτόθι άνεγερθέντος μεγαλοπρεπεστάτου μεγάρου τῶν δικαστηρίων. Τό ὄντως θαυμάσιον ἴδρυμα τοῦτο ἐκτίσθη ἐπί τοῦ λόφου, ἐφ' οὔ ἐν μέρει εἶνε ἐκτισμένη ἡ πόλις τῶν Βρυξέλλων· εἶνε δέ περίοπτον πανταχόθεν, δεσπόζον διὰ τοῦ κολοσσαίου αὐτοῦ ὄγκου τῆς πόλεως.

Τό Μέγαρον τοῦτο τῶν δικαστηρίων εἶνε τό μέγιστον τῶν ἐν Εὐρώπῃ ὑπαρχόντων οἰκοδομημάτων, κατέχει δέ χῶρον 26,000 τετραγωνικῶν μέτρων. Ὁ Ἅγιος Πέτρος τῆς Ῥώμης κατέχει ἐπιφανείαν μόνον 21,192 μέτρων, τό μέγαρον τῶν δικαστηρίων ἐν Λονδίνῳ 14,693, ὁ μητροπολιτικός ναός τῆς Κολωνίας 7,356, ἡ δέ Παναγία τῶν Παρισίων μόνον 5,955. Τό ὕψος τοῦ κτιρίου εἶνε 118 μέτρων· τό δέ τοῦ θόλου ἀπό τοῦ ἐδάφους τῆς κεντρικῆς αἰθούσης εἶνε 97μ. 50. Περιλαμβάνει δέ 27 μεγάλας αἰθούσας καί 245 μικρότερας καί ἄλλα δωμάτια.

Τό λαμπρόν οἰκοδόμημα εἶνε ἔργον τοῦ Βέλγου ἀρχιτέκτονος Poelaert, ὅστις ἀπέθανε τῷ 1879, πρὶν ἡ ἴδη συντελεσμένον τό ἔργον αὐτοῦ. Ὁκοδομήθη δέ εἰς ἔτη 17 δαπάνῃ τοῦ Κράτους, συμποσθεῖσθαι εἰς 45 ἑκατομμύρια φράγκων.

Τόν θεώμενον τό μνημεῖον τοῦτο καταπλήτει μάλιστα ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ· ὁ ὀφθαλμός θαμβοῦται ἐκ τοῦ άμετρήτου πλήθους τῶν κλιμάκων, διαδρόμων, στοῶν, κίγκλιδωμάτων, στηλῶν καί τῶν πολλῶν ὀρόφων, ἐφ' ὧν πάντων άνυφοῦται ὁ θόλος. Εἶνε δ' ἡ ἀρχιτεκτονική αὐτοῦ μίγμα πρωτότυπον καί γραφικόν ἑλληνικοῦ καί Ῥωμαϊκοῦ ρυθμοῦ.

Τέσσαρα ὑψηλά ὀρειχάλκινα ἀγάλματα, παριστῶντα τήν Ἰσχύν, τήν Δικαιοσύνην, τήν Ἐπιείκειαν καί τόν Νόμον εἰσὶ τεθειμένα περί τόν θόλον.